TYÖLÄISILLÄ ON: YKSI VIHOLLINEN! YKSI TAISTELU! ——— SIKSI: YKSI PUOLUE! YKSI UNIO! YKSI RINTAMA! YKSI PÄÄMÄÄRÄ!

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

VAPAUS

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

No. 96 — 1924 | Lauantania, elokuun 16 p. — Sat., Aug. 16th | VIII Vuosik. - Vol. VIII

Japanilais-venäläinen konferenssi istuu jälleen

Peking. — Konferenssi Japanin ja Sovietti-Venäjän välillä, järjestääkseen diplomaattiset suhteet kahden maan välillä on jälleen alkanut istuntonsa täällä. Japanin ministeri Kenkichi Yoshizawa, joka on juuri palannut Tokiosta, ilmoittaa antaneen venäläiselle lähettiläälle L. M. Karakhanille ehdot, joiden perusteella Japani on valmis poistamaan joukkonsa Saghalien alueelta, joka on muodostunut neuvottelun kiusallisemmaksi kysymykseksi.

Yleensä tiedetään japanilaisen ministerin toivovan pikaista sovintoa, sillä muuten joukkojen poistamista alueesta ei voitaisi panna täytäntöön ennen talvea, joka alkaa aikaisin Siperiassa ja aiheuttaisi vaikeuksia.

Työläisiä vähennetty

Stratford, Ont. — John Roberts, liikkuvan kaluston superintendentti, on ilmoittanut että työläiset Stratfordin ja Montrealin C. N. R. konepajassa ovat äänestyksessä päättäneet valita miesten vähentämisen sijasta osittaisen työnkeskeyttämisen. Äänestys toimitettiin sen johdosta, kun rautatien johto oli ilmoittanut olevansa pakotettu supistamaan palkkamenoja tavalla tai toisella. Saman rautatien konepajoissa Torontossa, Leasidessa, Ottawassa ja St. Malossa ovat työläiset valinneet työvoiman vähentämisen, joka onkin jo pantu täytäntöön. Stratfordin miehet ovat olleet poissa työstä viime viikon, joten he nyt saavat työskennellä loppukuukauden. Herra Roberts on ilmoittanut että on todennäköistä, jotta konepajat pitää syyskuussakin sulkea noin viikon ajaksi.

Porvarien ammattiurheilu

Tukholma. — Ruotsin porvarit ovat kuohuksissaan urheilijoidensa tappioiden johdosta herrain olympialaisissa. Eniten kiukuttaa heitä Suomen porvarisurheilijain saavuttamat voitot, joiden he selittävät johtuvan siitä, että suomalaiset kultamitallimiehet ovat ammattiurheilijoita. «Politiken» on puuttunut Ruotsin porvarislehtien jeremiadeihin huomauttaen asiaa koskettelevassa kirjoituksessa, että mitä itse herrain olympialaisiin tulee, on työväestön taholta aina osoitettu, etteivät ne ole mitään muuta kuin kiihkoisänmaallisia mellastuksia, joissa urheilulla on toisarvoinen asema. Mutta lehti ei saata kieltää, että Ruotsin porvarillisen urheilun johtohenkilöjen suunnassa urheilijoita koskeva ammattilaisuudesmoite haiskahtaa humpuukilta. Sillä jos Ritola ja Nurmi olisivat olleet ruotsalaisia, ei heidän ammattilaisuudestaan olisi hiiskuttu sanaakaan, yhtä vähän kuin nyt moititaan ammattilaisuudesta esim. Aarne Borgia (joka on vuoden päivät vetelehtinyt eri maneesissa ja herrastellut urheilumaineensa kustannuksella). Lehti mainitsee muitakin esimerkkejä huomattaen, ettei Ruotsin urheiluliikkeellä ole suuriakaan tekemisiä ammatilöriyden kanssa. Ruotsin urheilujohdolle samoin kuin kaikille muillekin porvarillisille urheilujohdoille on «maan kunnia» tärkein, vaikkapa voitot sitten saavutettaisiinkin amatöörisäännösten kustannuksella. On jo todellakin aika, lausutaan «Politikenin» kirjoituksessa lopuksi, että kiihkokansalliset suurisuut poistetaan urheiluliikkeiden johdosta ja korvataan heidät miehillä, jotka harrastavat urheilua urheilun itsensä vuoksi.

Sosialidemokraateilla heikko kannatus

Helsinki. — Suomen sos.-dem. puolueen 25-vuotiasta juhlaa on vietetty. Vaikka noskelaisissa lehdissä on juhlasta rummutettu tavattomasti ja noskelaisten puolueiden veljesedustajia on saapunut Ruotsista, Tanskasta, Virosta ja Latviasta ja myös venäläisestä Leninin tappajapuolueesta, niin tästä huolimatta Helsingissäkin vietettyyn juhlaan Hakasalmen puistoon saapui ainoastaan kourallinen yleisöä. Itse Sosialidemokraattikin valittaen sanoi, että juhlassa oli «noin» 2,000 henkilöä. Työväen talolla pidetyssä juhlassa niinikään ei ollut paljoa yleisöä.

Samalla tavalla maaseuduilla noskelaisissa juhlissa on ollut vähän väkeä.

Kun ottaa huomioon että Suomessakin noskelainen liike on hallituksen suosiossa, sen lehdet saavat ilmestyä ja puolue toimia rauhassa kaikin puolin kun sitävastoin kommunistinen liike on tehty maanalaiseksi, puolueen lehdet lakkautettu, talot suljettu ja kaikella tavalla tehty heidän toimintansa mahdottomaksi, niin tähän nähden luulisi noskelaisella liikkeellä olevan melkoinen kannatus. Varsinaiset pohjajoukot jo vaistomaisestikin karttavat petturiliikettä. Suomenkin noskelainen liike on rivosti auttanut porvareita ja parjaa Venäjän vallankumousta. Tässä syy että liike ei saa työläisten kannatusta.

Italian kommunistit toiminnassa

Rooma. — Rohkeita hallitusvastaisia mielenosotuksia ovat kommunistit panneet toimeen täällä. Sotilasten ilmotetaan välinpitämättömänä katsoneen mielenosotuksia yrittämättäkään niitä häiritä.

Sanomalehdet kiinnittävät suurta huomiota ~~näihin~~ kommunistien toimeenpanemiin mielenosotuksiin. Fascistilehdet ovat hämmästyneinä siitä, että sotaväki ei sekaantunut mielenosotuksia estämään. Jotkut fascistilehdet viittailevat, että osa sotilaista ilmeisesti osotti myötätuntoaankin mielenosottajia kohtaan.

Tuhoisa räjähdys

Brockville, Ont. — Viime tiistai aamuna tapahtui täällä tuhoisa tapaturma kuin Bishop Millsin juustomeijerin höyrykattila räjähti tuhoten koko rakennuksen ja surmaten kolme henkeä ja vaikeasti haavoittaen neljä henkilöä. Kaikki surmaantuneet olivat meijerin työläisiä. Kolme loukkaantuneista otaksutaan toipuvan. Räjähdys oli niin voimakas että se särki lähiseudun talojen akkunat laajalla alalla.

Syytä räjähdykseen ei vielä tunneta, kun vaikeimmiten loukkaantunut työläinen Thompson makaa vielä tiedottomana ja hän lienee ainoa, joka voisi ehkä jotain valaistusta tapaturman aiheutumiseen antaa.

Tulirokko parannettavissa

Chicago. — Kaksitoistavuotisen tutkimustyön jälkeen ilmoitti tohtorit George F. ja Gladys Henry Dick että he ovat onnistuneet keksimään basillin, jonka pitkän aikaa on arveltu aiheuttavan tulirokon. He ovat nimittäneet sen Streptococcus hemotyicus.

Vielä mielenkiintoisempaa kuin tämän taudin aiheuttajan löytäminen, on se että he ovat keksineet lääkseen, jota on menestyksellisesti käytetty taudin vastustamiseen rokotuksen kautta. Samoin ovat he keksineet vastamyrkyn, jolla on erikoinen vastustusominaisuus tartunnan saaneisiin ja tautia sairastaviin.

A. F. L. julistaa unionistien kuukauden

Atlantic City. — Amerikan Työväenliiton toimeenpaneva komitea, joka nyt on täällä päättänyt vuosikokouksensa on julistanut elok. 25 päivänä alkavan kuukauden «union leiman kuukaudeksi.» Tällä ajalla tulee liitto toimeenpanevan komiteansa määräyksestä tekemään erikoista propagandaa union leiman tunnetuksi tekemiseksi ja väestön opettamiseksi käyttämään ainoastaan järjestyneiden työläisten valmistamaa tavaraa.

Äiti hirttänyt kaksi lastaan

Lindsay, Ont. — Kun George Fanning saapui kotiinsa viime tiistai-iltana, löysi hän kuolleena Bernice ja Lois nimiset tyttönsä, joista toinen on 7:män ja toinen 8san vuoden ikäinen. Tyttösten äiti oli nähtävästi hirttänyt heidät kellarissa, sillä sieltä löytyi hirttolavan tapainen, ja sen jälkeen pukenut heidät ja asettanut vuoteelle. Äiti oli lukinnut itsensä toiseen huoneeseen, josta hän löytyi kurkut poikki leikattuna. Hän ei ollut kuitenkaan vielä kuollut ja kuletettiin hän kiiruimman kaupalla sairaalaan. Hänen toipumisestaan on toiveita.

Fanning, joka on Ops maalaiskunnan hyvin tunnettu farmari ja asuu noin yhdeksän mailia etelään tästä, oli kello kahdeksan aikana mainitun päivän aamuna lähtenyt kotoaan kuten tavallista jättäen vaimonsa ja lapset kotiin. Palauttuaan kohtasi häntä kodissaan tämä hirveä näky.

Naapurit sanovat että lapsista oli aina pidetty hyvä huoli ja että he eivä olleet huomanneet minkäänlaisia hulluuden merkkejä äidissä.

Kansainvälinen Esperantokokous

Vieni. — Täällä avattiin elok. 7 päivänä esperanton harrastajien kokous, johon ottaa osaa 3000 edustajaa aina Kiinasta ja Japanista sakka. Satakuusikymmentä sokeaa henkilöä oli läsnä. He kertoivat, että maailman sokeilla on kansainvälinen pasifistinen järjestö, jossa kansainvälinen yhteistoiminta tapahtuu esperanton kielellä.

Kongressin aikana tullaan kuuluisassa Burg-teatterissa esittämään kappale esperanton kielellä. Yhtiön henkilökunnan keskuudessa on ollut tarpeeksi esperanton taitajia. Edustajat sanovat liikkeen laajenevan.

Harvinainen tapaturma

Winnipeg. — Harvinaisen tapaturman uhrina kuoli täällä täkäläisen sähköliikkeen työläinen George Ball. Ollessaan korjaustöissä sähkölangan pää lipsahti pihdeistä ja tunkeutui silmästä aivoihin aiheuttaen viiden päivän päästä kuoleman.

Kansainvälinen kaivostyöläisten kongressi

Praag. — Kansainvälinen kaivostyöläisten kongressi joka alkoi täällä, aikoo ainakin näennäisesti ryhtyä toimenpiteisiin sotaa vastaan. Tässä tarkotuksessa esitti Englannin lähetystö, että valittaisiin kansainvälinen komitea laatimaan suunnitelmia, joita kaivostyöläiset noudattaisivat siinä tapauksessa että sota syttyy. Komitealle tullaan antamaan myös valta 24 tunnin yleislakon julistamiseen kaikissa Europan kaivoksissa vihollisuuksien puhkeamisen estämiseksi.

Kongressissa tullaan myös käsittelemään työpäivän lyhentämistä, palkkojen turvaamista ja toimenpiteitä hiilen kuljetukseen estämiseksi sellaisiin maihin, joissa kaivostyöläiset ovat taistelussa paremman palkan ja parempien työsuhteiden puolesta.

Sukellusvene kulkenut 20,000 mailia

Lontoo. — Sukellusvene K-26 saapui Portsmouthiin äskettäin kulettuaan 20,000 mailia, joka on pisin matka mitä yksikään sulkellusvene on kulkenut ominneuvoin. Koko matkan asui veneen upseeristo ja miehistö sukellusveneessä, ilman että olisivat saaneet pienintäkään apua mukana kulkeneelta laivalta. Sukellusvene kuletti kaikki mitä se tarvitsi mukanaan.

K-26 on suurin luokkaansa kuuluvista veneistä ja kulkee se höyryllä, jonka tähden se on paljon kuumempi kuin Diesel koneistolla varustetut veneet. K-26 läksi Portsmouthista tammikuun 22 päivänä ja on sen jälkeen käynyt Port Said, Aden, Bombay, Colombo ja Singapore nimisissä paikoissa ja Maltassa Välimerellä.

Työväenlehdet Australiassa

Sydney, N. S. W. — Työväenlehdet, yleisesti määritellen, ovat saaneet kovan kohtalon osakseen Australiassa. Kaksi niistä on äskettäin lakkautettu. Ne ovat: «The World», Hobartissa ,joka ilmestyi Tasmanian valtiossa ja «The Daily Herald», jota julaistiin Adelaidessa, Etelä-Australiassa. Kolmas lehti, Sydneyssä ilmestyvä «The Labor Daily», on sangen huonossa taloudellisessa asemassa.

Ainoa työväen päivälehti, mikä osoittautuu menestyvän Australiassa, on Brisbanessa ilmestyvä «Daily Standard», Queenslandissa. Tämän lehden menestymisen ehtona voidaan pitää sitä seikkaa, että Queenslandissa on jo kymmenen vuoden ajan ollut työväkeä suosiva hallitus.

Kokonaan toisenlaisessa asemassa ovat työläisten viikkolehdet Australiassa. «The Australian Worker», jota julaistaan Sydneyssä, on johtava työläisten lehti Australiassa, ja sen levikki on lähelle 100,000. Sen taloudellinen asema on sangen hyvä. Brisbanessa ilmestyvä viikkolehti «Queensland Worker» on seuraava levikkiinsä nähden, sen painosmäärä on noin 30,000. Länsi-Australiassa ilmestyvällä lehdellä «Westralian Worker», jota painetaan Perthissä, on noin 20,000 tilaajaa. Kaikki nämä lehdet omistaa Australian työväen unio, joka on suurin unio Australiassa. Näiden lisäksi on olemassa muitakin työläisten viikkolehtiä, mutta ne eivät ole niin hyvin menestyneet kuin yllämainitut.

Sotavastaiset mielenosoitukset estetty

Helsingistä — kirjetieto — Sen johdosta että luokkatietoiset työläiset aikoivat heinäk. 27 p. alkaneella viikolla toimeenpanna sotavastaisia mielenosoituksia on sisäministeriö jo viime viikolla lähettänyt maan kaikille maaherroille sähkösanoman, jossa huomautetaan, että kommunistien vaalitoimintaa viime eduskuntavaaleissa järjestäneen Suomen työväen keskusvaliokomitean, johon kuuluu yksinomaan sosialistisen työväenpuolueen jäseniä, kutsusta t.k. 7 p:nä pidetyssä kokouksessa valittu toimikunta on julkisesti kehoittanut tämän heinäk. 27 ja tulevan elokuun 3 päivän välisenä aikana toimeenpanemaan propaganda- ja agitatsioniviikon. Tämän johdosta huomautetaan, että jos sanotun kehoituksen mukaisesti naamioidut ja tunnetusti kommunistiset järjestöt, toimikunnat tai muut elimet läänissä sanottuna aikana järjestävät kokouksia, mielenosoituskulkueita tai propagandatilaisuuksia, ei tätä ole sallittava.

Helsingissä on Helsingin työväen paikallisjärjestö kehoittanut työväkeä saapumaan tällaisiin kokouksiin. Tämän johdosta on kaupungin poliisimestari, majuri Honkanen kutsunut luokseen paikallisjärjestön puheenjohtajan ja sihteerin, joille hän ilmoitti, ettei heidän aikomiaan kokouksia sallita, koska järjestö on naamioitu kommunistijärjestö.

Levottomuuksia Sudanissa

Kairo, Egypti. — Kairoon on saapunut hälyyttäviä tiedonantoja, joista ilmenee että Sudanissa oleva Egyptin armeija on kapina tuulella ja että vakavia brittiläisvastaisia mellakoita voi puhjeta millä hetkellä tahansa. Kaksi huomiota herättävää tapausta tapahtui viime viikon lopulla. Niistä yksi tapahtui Khartum nimisessä paikassa, jossa egyptiläiset ja sudanilaiset sotilaskadetit marssivat ympäri kaupungin huutaen eläköön huutoja Egyptin kuninkaalle ja kiroten Britannian ylihervalta. Mielenosottajain tyynnyttämiseksi täytyi käyttää brittiläisiä sotajoukkoja. Toinen tapahtui Atbarassa Sudanin rautateitten päämajassa, jossa Egyptin työpataljoona nousi kapinaan. Sudanilaisia ja brittiläisiä joukkoja täytyi käyttää kapinan murskaamiseen. Sotilaat ampuivat kapinoitsijoita, tappaen 10 ja haavoittaen useita.

Sudanissa olevat egyptiläiset joukot ovat myöskin epäluotettavia ja enempiä rettelöitä pelätään.

Egyptissä olevia brittiläisiä varajoukkoja kuletetaan kiireen kaupalla Sudaniin vahvistamaan nykyistä heikkoa sotavoimaa.

Marokossa taasen tapellaan

Ceuta, Espanjan Marokko. — Marokkon kapinallisten sanotaan särkeneen ranskalaisten rintaman useissa kohden Fez ja Tuzza nimisten paikkojen välillä, kun ensin olivat lyöneet ja ajaneet ranskalaiset joukot pakoon Cuargassa, Ranskalle kuuluvassa Marokkossa.

Melillaan saapuneet tiedotukset kertovat että kummassakin sekä Ranskan että Espanjan hallinnon alla olevassa Marokkossa, etenkin sisäosissa on ankara taistelu käynnissä.

Kaikkein ankarin taistelu on käynnissä Ranskassa siitomaajoukkojen ja maurilaisten kapinallisten välillä. Maurien sanotaan vallottaneen varustehuonetta ja pakottaneen ranskalaiset perääntymään. Ranskalaisia apujoukkoja pyydetty Argeliasta auttamaan piiritystilassa olevia ranskalaisia joukkoja.

Abdel Maleckin komentavien espanjalaisten joukkojen kerrotaan myös otelleen kapinoitsijain kanssa, joiden sanotaan menettäneen 100 kaatuneissa ja haavottuneissa. Kapinalliset ovat tulleet ajetuksi pakoon.

Kapinallisten kaatuneitten joukossa on kaksi kuulua Kabyle ja Benituzin heimon päällikköä ja toisia vähempi arvoisia päälliköitä.

Silkkityöläiset lakossa

Paterson, N. J. — Kolmetuhatta viisisataa silkkityöläistä ryhtyi lakkoon täällä viime tiistaina protesteeraten kolmen ja neljän kutomokoneen käyttämistä. He vaativat kahden koneen järjestelmää käytäntöön. Otaksutaan että seuraavana päivänä lakkolaisten lukumäärä lisääntyy tuhannella viidelläsadalla.

Työläisten vaatimuksissa on myöskin 15 prosentin palkankorotus.

Venäjän ja Englannin sopimuksen vaikutus

Pariisi. — Kristian Rakovski, Venäjän ja Englannin välisten neuvotteluiden päähenkilö, on Humaniten, pariisilaisen kommunistilehden, haastattelijalle tehnyt selkoa Venäjän ja Englannin välisistä sopimuksista. Hän sanoo:

«Sopimus ei sido neuvostohallitusta mihinkään muodolliseen sitoumukseen, vaan yksinkertaisesti sopimuksellisiin sitoumuksiin,» tällä hän halusi sanoa sitä, että sopimus ei missään suhteessa loukkaa neuvostohallituksen periaatteita eikä lakeja.

«Päästäksemme yhteisymmärrykseen», sanoi hän «olemme suostuneet poikkeuksellisiin myönnytyksiin joihinkin Englannin vaatimuksiin nähden. Vastineeksi me olemme saaneet Englannin hallituksen takaamaan lainan, joka hankitaan Englannista.

«Mutta me emme ole suostuneet mihinkään sellaiseen, jota voitaisiin pitää ennakkopäätöksenä tulevaisuuteen nähden, tai joka loukkaisi Venäjän työläisten ja talonpoikain oikeuksia, tai asettaisi harteillemme uusia taakkoja, joita finanssitilanteemme ei kestäisi.

«Me olemme kyenneet luomaan finanssiyhtymän, joka perustuu Venäjän ja Englannin rahamarkkinoilla olevaan rahankurssin eroavaisuuteen antaen meille mahdollisuuden täyttää poikkeuksellisiakin sitoumuksia ja samaan aikaan laina, joka meille myönnetään, jouduttaa taloudellista uudestirakentamistyötä Venäjällä.»

Rakovski näyttää olevan hyvin tyytyväinen neljä kuukautta kestäneeseen työhönsä Lontoossa. Kun haastattelija kuvasi sitä voitoksi, sanoi Rakovski:

«Kutsukaa sitä mieluimmin menestykseksi.»

Hänen ajatuksensa ovat nyt siirtyneet Ranskaan ja Ranska tulee välttämättömästi noudattamaan Englannin esimerkkiä. Ensin on neuvostohallitus tunnustettava de jure ja jälkeenpäin voidaan keskustella. Lontoon neuvottelut onnistuivat vain siksi, että tunnustus oli annettu aikaisemmin.

«Minä luulen», sanoi hän, «että Herriot aikoo noudattaa MacDonaldin esimerkkiä.»

Mutta Ranskan kanssa käyvät neuvottelut pitemmiksi ja vaikeammiksi, sanoi hän. Venäjän velat Ranskalle on suunnattomasti suuremmat kuin Englannille ja sovinnon teot pitkän erillään olon jälkeen, vaativat kuukausien neuvotteluita. Jos neuvottelut onnistuvat, silloin Venäjän hallituksen ja Venäjän lähetystön täytyy saada tunnustus.

«Me voimme odottaa, että Herriot tuumii asian ja saa yleisen mielipiteen puolelleen», sanoi hän. Vitkastelu tulee olemaan vahingollinen vain Ranskalle. Venäjä on osottanut, että se pelkää eristyneisyyttä. Ranska on viimeinen Europan valta, joka käsittää, että sen on uudistettava normaaliset suhteet neuvostohallituksen kanssa. Muodostaa Venäjän neuvostohallitus kansainvälisen politiikan shakkilaudalla voiman, joka on tunnustettava ja typerää on yrittää pelata kansainvälistä peliä ottamatta huomioon, että tämä tekijä on pelilaudalla.»

Venäjän virallinen tiedonanto.

Moskova. — Julaistussa virallisessa tiedonannossa, jossa puhutaan Englannin ja Venäjän välisen sopimuksen allekirjoittamisesta, sanotaan:

«Tämä sopimus johtaa meidän lähemmäksi sellaisen sopimuksen toteuttamista, jossa tunnustetaan neuvostohallitus uudeksi poliittisen, yhteiskunnallisen ja taloudellisen hallinnon muodoksi ja se muodostaa yhden huomatuimmista tapahtumista neuvostohallituksen ulkomaapolitiikassa ja myös meidän aikamme kansainvälisten suhteiden historiassa.»

Tiedonannossa sanotaan myös, että solmittu erikoissopimus muodostaa jakamattoman kokonaisuuden yhdessä lainatakauksen kanssa, ja että entisille kansallistutettujen omaisuuksien haltijoille tehdyt myönnytykset perustuvat liikeperusteille eikä niitä tulla myöntämään, elleivät ne ole eduksi neuvostotasavallalle.

Englannin työväestö iloitsee.

Lontoo. — Englannin työväestö iloitsee sen johdosta että äkkiä on päästy sopimukseen Venäjän kanssa, sen jälkeen kuin neuvottelujen ilmoitettiin ajautuneen umpikujaan. Englannin työväestö on kauan aikaa vaatinut sovinnon tekoa Venäjän kanssa toivoen että se tulee avustamaan työttömyyden vähentymistä Englannissa, kun Englanti voi lähettää tavaroita Venäjälle.

Työväenpuolueen äänenkannattaja Daily Herald sanoo sovintoa onnelliseksi tulokseksi, mitä se suurimmalla tyydytyksellä tervehtii.

Sitävastoin Englannin porvaristo aina Lloyd Georgesta lähtien on rientänyt kelläämään sovintoa, sanoen sitä merkityksettömäksi. Times, suursaalistajien äänitorvi, rientää vakuuttamaan että tehtyä sopimusta ei tulla koskaan parlamentissa hyväksymään.

Kauppasopimus nojaa suositun maan oikeuksiin, molemminpuolisesti.

Yleisessä sopimuksessa myönnetään englantilaisille kalastusoikeuksia pohjoisilla vesillä. Myöhemmin tulevat erikoiset komiteat lopullisesti ratkaisemaan sotavelka- ja sotakorvauskysymykset ja Venäjän hallituksen kansallistuttamat englantilaiset omaisuudet Venäjällä.

Eri lähteistä saaduissa tiedoissa sanotaan, että Venäjän edustajat ovat tiukasti vaatineet että jos Venäjä tunnustaa tsaarin aikuisia sotavelkoja, niin siinä tapauksessa Englannin on korvattava niitä vahinkoja mitä englantilaiset joukot ovat tehneet Venäjällä ja mitä Englanti on avustanut vastavallankumouksellisia hävitysarmeijoita. Venäjä on myös pysynyt tiukasti vallankumouksen saavutusten suojelemisessa koskien Venäjällä kansallistettuja ulkomaalaisia omaisuuksia.

Suomen uutisia

HAUTATERVAN VIENTI ULKOMAILLE

Hautatervaa on jo tänä kesänä Pohjolassa valmistettu noin 4,000 tynnyriä, josta määrästä osa on jo lähetetty ulkomaille. Tervanpoltto Kajaanin seuduilla on tätä nykyä keskeytyksissä heinänteon aikana ja aloitettaneen se uudelleen syyspuolella, jolloin valmistettanee noin 1,000 tynnyriä. Pelkkänä tervana viedään ulkomaille tänä vuonna hautatervaa noin 3,000 tynnyriä ja loput valmistettavasta määrästä eli n. 2,000 tynnyriä kuljetetaan Ouluun Merikosken Pikitehtaalle pieksi valmistettavaksi.

Hautatervan hinnat ovat viime vuodesta pysyneet jokseenkin muuttumattomina. Viime vuonna oli tervatynnyrin hinta 400 markan vaiheilla ja edellisenä vuonna noin 500 mkaa.

UUDET RAUTATIEHANKKEET

Insinööri A. Grönmark, joka on suorittanut tutkimuksia suunnitellulla rataosalla Heinola—Mikkeli—Savonlinna—Matkaselkä, on nyt saanut tutkimustyönsä loppuunsuoritetuksi.

Kerimäen Yläkuonasta jatkettua suunnan tarkastelua katsottiin tulevan radan edullisemmaksi kulkea Yläkuonasta Raikuun suuntaa Raikuun kylän kautta, jonka rata ylittäisi n. puoli km. maantiestä pohjoiseen ja jatkuisi sitten Puhokseen ja edelleen Kiteen kirkonkylän eteläpuolitse, yhtyen Matkaselän asemalla Karjalan rataan. Tätä suuntaa myöskin Kiteellä pidetyssä kokouksessa kunnan edustajat yleensä kannattivat. Nyt ryhdytään suorittamaan laskelmia ja tekemään selostuksia itse suoritettavasta työstä, peltojen taloudellisesta asemasta, arviointia rautatielle tulevan liikenteen suuruudesta sekä muista tämän kysymyksen yhteydessä olevista asioista.

METSÄPALOJA POHJOLASSA

Peräpohjolan piirikuntakonttorin metsähallitukselle lähettämien tietojen mukaan on sikäl. piirikunnan alueella joukko suuria kuloja. Suurimmat ovat Inarissa Luiron alueella ja Kemijoen latvoilla sekä Kuolajärvellä. Rovaniemestä on lähetetty rajavartiosotilaita ja metsäkoulun oppilaita sammutustöihin paikallisväestön avuksi ja ovat myöskin Tuomarniemen, Nikkarilan ja Evon metsäkoulujen oppilaat saaneet määräyksen lähteä sammutustöihin Peräpohjolaan. Lisäksi on joitakin joukko-osastoja sotaväestä komennettu sammutustöihin ja ovat he matkalla pohjoiseen.

Sodankylän Kopsujoella raivonnut metsäkulo ennätti tuhota penikulmittain metsää 5,000 valtion tukkia ja muutamia ihmisasuntoja. Sodankylän Kelujärvellä syttynyt metsäpalo riehuu edelleen. Metsässä on myös 5,000 valtion leimapuuta. Onneksi rajoittavat suot palavaa metsää, joten se todennäköisesti pian sammuu. Savukoskella Värriön metsämailla on palo tuhonnut paljon metsää. Tuli on enään vain 5 km. päässä Martinkylästä, joten pelätään kylänkin joutuvan vaaraan. Ivalossa on palo raivonnut hirvittävästi, ompa se mennyt Kolmasjoenkin yli. Palava alue on ympärimitaten noin 50 km. Petsamosta on Inariin saapunut kiihkeitä avunpyyntöjä, joten sielläkin todennäköisesti raivoaa varsin suuret metsäpalot. Suomussalmella on tulen uhriksi joutunut kaksi taloa sekä Ruhmoniemellä eräs sahalaitos. Kuusamossa on saatu tulen valta rajoitetuksi, mutta ennätti se tuhota metsää 8 ha. ja paljon tukkeja.

Venäjän puolella, etenkin Vuokkiniemen tienoilla, raivoaa saapuneiden tietojen mukaan suuret metsäpalot, ja pelätään niiden leviävän Suomen puolelle. Rajavartiostot ovat valmiina palon varalta.

Sodankylä on nykyään kokonaan savun ja käryn vallassa. Kopsusjokivarrella on metsää palanut runsaasti sekä eräs metsänvartijan asunto. Syväjärvellä on metsää palanut n. 200 ha. Sammutusväkeä on yleensä vaikea saada koolle, kun on juuri kiirein heinäntekoaika.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

ONNI SAARI, vastaava. ARVO VAARA, toimitussapulainen.

VAPAUS (Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Advertising rates 40c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. Discount on standing advertisement. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

TILAUSHINNAT:

Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.

Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.

Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten joilla on takaukset.

Ilmoitushinta kerran julaistuista ilmoituksista 40c palstatuumalta. Suurista ilmoituksista sekä ilmoituksista, joiden tekstiä ei joka kerta muuteta, annetaan tuntuva alennus. Kuoloilmoitukset $2.00 kerta ja 50c lisää jokaiselta muistovärssyltä. Nimenmuuttoilmoitukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. Avioeroilmoitukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. Syntymäilmoitukset $1.00 kerta. Halutaantieto- ja osoteilmoitukset 50c kerta. $1.00 kolme kertaa. Tilapäisilmoituksista pitää raha seurata mukana.

Tiistain lehteen aijotut ilmoitukset pitää olla konttorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

J. V. KANNASTO, Liikkeenhoitaja.

Taisteluun palkkain alennusta vastaan

Työläisten palkkain alennus on täydessä käynnissä. Vuonna 1921 työnantajain tekemä julma hyökkäys työläisten elintason alentamiseksi tulee kaksinkertaistetuksi v. 1924. Eri puolilta maata saapuu raportteja siitä, kuinka useissa työpaikoissa isännistö suunnittelee palkan alennuksia. Senlaisilla työpaikoilla, joissa työläisillä ei ole järjestöjä, ovat työnantajat onnistuneet yrityksissään. Senlaisilla työpaikoilla taasen, joissa työläiset ovat järjestyneitä, ovat he asettuneet vastustamaan elintasonsa alentamista ja ovat siinä usein onnistuneetkin. Kaikissa tapauksissa on työnantajain hyökkäyksen onnistuminen riippunut työläisten vastustuskyvystä. Se että isännistö on palkanalennuspuuhissaan onnistunut useassa tapauksessa, toteaa vaan tämän maan työväenliikkeen heikkouden. Ainoastaan järjestöjensä kautta tiiviisti yhteenliittymällä voivat työläiset käydä onnistuneita taisteluja; työnantajat, ollen tietoisia siitä, tekevät kaikkensa ehkäistäkseen työläisten järjestäytymisen. Sitä tarkotusta varten on heillä urkkijoita ja vakoilijoita, provokaattoreita y.m., joille he maksavat palkan ja joilta he saavat tarkat tiedot siitä mitä työläiset kulloinkin toimivat. Se on luokkasotaa. Isännistö on siitä hyvin tietoinen, vaikkakin suuri osa palkkatyöläisistä ei vielä näe asioita siinä valossa.

Canadan metsätyöläisten palkat joutuvat saman murskausprosessin alaiseksi kuin toisilla teollisuuden aloilla työskentelevänkin työläisten palkat. Puutavaraparoonien omien tiedonantojen mukaan on esim. British Columbian rannikon kämpistä yli kahdeksankymmentä prosenttia suljettuna. Melkein kaikilla käynnissä olevilla kämpillä on palkkoja alennettu. Eikä tämä palkkain polkemishyökkäys ole rajottunut yksistään metsämiehiin. Sahatyöläisten palkkoja on myöskin alennettu, huolimatta siitä, että ne jo ennen alennusta olivat kaksikymmentäviisi prosenttia alempana toimeentulotasoa. Salatakseen tuota helvetillistä työläisten elintason polkemista «yleisen kansan» huomiolta ja saattaakseen heidän huomionsa muihin seikkoihin, paisuttaa puutavaraparoonien propaganda sitä seikkaa, kuinka tärkeä on puutavarateollisuus tämän maan hyvinvoinnille ja sitä kuinka hyvät olosuhteet on sen alan työläisillä. Sanakaan ei sanota niistä tuhansista metsätyöläisistä, jotka pakollisessa joutilaisuudessa ollessaan ovat nälkäkuoleman partaalla.

Tämän päivän tärkeimpiä tehtäviä on ryhtyä järjestettyyn vastarintaan tätä armotonta palkkain alennusta vastaan. Yhdelläkään toisella teollisuuden alalla ei ole sen huutavamman tarpeen vaatima kuin Canadan puutavarateollisuuden alalla. Vailla järjestettyä yhteistoimintaa, jakautuneena moniin eri ryhmiin, halkoessaan hiuksia lopullisesta päämäärästään, eivät he huomaa tämän päivän välttämättömiä tarpeita ja niin jäävät helposti suurliikkeen ulvovain susien uhriksi. Ensimäinen välttämätön tehtävä on hajanaisten voimain yhteen liittäminen, että ne kykenevät taistelemaan yhteistä vihollista vastaan. Sitten kun raateleva verenimijä on ajettu takaisin luolaansa, niin sen jälkeen voidaan mielipiteen eroavaisuudet selvittää. Todelliset palkat ovat nykyään pienemmät kuin 1915. Päivä päivältä joutuvat työläiset yhä syvempään puutteeseen ja kurjuuteen. Järjestön avulla saavutetut paremmat olosuhteet kämpillä, vähitellen katoavat olemattomiin. Jos yhteinen tuho aiotaan välttää on työläisten hajanaiset, riitelevät ryhmäkunnat saatettava liittymään yhteen. Elkää peljätkö lihavia metsäparooneja. Järjestykää ja valmistautukaa vaatimaan niin suurta palkkaa, että sillä voi kunnollisesti elää.

Canadan maanviljelijöitten velkaisännyys

«The Financial Post» mustimman taantumuksen edustaja Canadassa — sisälsi joku päivä sitten arvokkaan lausunnon Canadan maanviljelijöitten velkaisännyyden kurjasta asemasta. Siitä huolimatta että sama lehti niinkuin muutkin porvarilliset lehdet alinomaa vakuuttavat että tässä maassa on loistavat menestymisen mahdollisuudet kaikilla, niin siitäkin huolimatta tulee totuus joskus esiin vaikka vain vahingossa ja tarkoittamatta. Kirjoittaessaan maan arvosta se pitkässä kirjoituksessa mainitsee m.m. seuraavaa:

«Eräs länteläinen kauppahuone toimitti tutkimuksen yhdellä alueella (section) vaikutuspiirissään saadakseen selville mitä maanviljelijät ovat velkaa takuuksi heille myönnettävästä luotosta. 214 viljelyksen omistusoikeudet tutkittiin ja havaittiin niistä ainoastaan kuusi selviksi ja vapaiksi rasituksista. Yli sadallakahdeksallakymmenellä oli rasituksena kolme tai neljä kiinnitystä. Enemmistöllä näistä oli neljä kiinnityslainaa rasituksenaan.»

Siinä on suunnilleen totuudenmukainen kuvaus Canadan maanviljelijäin loistavasta asemasta ja eikä sitä ole syytä epäillä, sillä se on tässä tapauksessa luotettavasta lähteestä peräsin. Kuka vielä epäilee.

Ikäänkuin paraskin köyhälistölehti toteaa sama lehti noin sivumennen, että «sodan jälkeisinä laihoina vuosina suoritukset pääomasta ja korosta jäivät maksamatta ja maanviljelijästä on tullut vuokraviljelijä.»

Tähän ei ole muuta lisättävää kuin se harras toivomus, että maanviljelijätkin näkisivät asemansa sorrettuna luokkana yhtä selvästi kuin tämä taantumuksellinen lehti ja että he sitten tekisivät asiasta selvän johtopäätöksen, joka kuuluu: «Maanviljelijät niinkuin teollisuustyöläisetkin kuuluvat sorrettujen ja riistonalaisten luokkaan ja on heidän vapautuakseen liitettävä kommunismin lipun alla taistelemaan kapitalistisen ikeen poistamiseksi työtätekevän luokan hartioilta, sillä se on ainoa tie maanviljelijäinkin vapautukseen.»

Canadan metsät

Venäjän ja Yhdysvaltain jälkeen on Canadalla suuremmat metsäalueet maailmassa. Puutavaran tulolähteitä suojellaan ilmalaivojen, langattoman telegrafin kuljetettavien telefoonien ja voimapumppujen avulla, istutuksilla, kokeiluasemien ja ankaran lainlaadinnan avulla sekä perustamalla reservialueita, joilla metsien raiskaus tykkänään kielletään.

Paperipuutuotanto ja paperimassan valmistus ovat viimeisinä vuosina nopeasti lisääntyneet. Paperimassan ulosvienti oli v. 1915 5,867,176 tonnia jotavastoin se v. 1920 oli 15,389,528 tonnia. Paperipuuta lähetettiin 1913 ulos 1,003,594 koortia, jotavastoin v. 1920 oli ulosvienti ainoastaan 838,732 koortia.

Canadan metsäalueet ovat noin 900,000 neliömailia, josta noin 400,000 neliömailia kasvaa sellaisia puita joiden läpimitta on vähintään 12 tuumaa. Loppu metsistä on paperipuuta. Yhteinen metsätuotteiden arvo v. 1919 oli $222,648,790.

Valmista paperia tuotetaan Canadassa myöskin melkoiset määrät. Yksistään sanomalehtipaperia sanotaan tuotettavan jokaisena päivänä niin paljon, että voitaisiin vetää jaardia leveä nauha maapallon ympäri.

Vuotena 1920 oli sanomalehtipaperin tuotanto 2,525 tonnia päivittäin, jonka lisäksi paperimassaa valmistettiin 2,500 tonnia jokaisena päivänä. Tällainen paperin valmistus edellyttää sitä että paperimetsää täytytään jokaisena päivänä kaataa noin 6,000 eekkeria.

Metsiä raiskataan ei ainoastaan paperiteollisuudessa, mutta myöskin paperilangan, puusta valmistetun pumpulin, kääreitten, peitteitten, mattojen, säkkien, vaatekappaleiden, seluloosan jota käytetään ilmalaivoissa, keinotekoisen silkin, puualkoholin, tärpätin, pien y.m. valmistamiseen. Puhdas sitkan kuusi, jota Canadassa on runsaasti, on hyvää ilmalaivojen valmistamisessa. Osassa Queen Charlotten saarta sitä on noin 35 prosenttia kaikesta metsästä. Sodan viimeisenä vuotena vietiin British Columbiasta puutavaraa 30,000 ilmalaivaan.

Metsiä käytetään tulolähteenä myöskin siten, että valmistetaan vaahterasokeria. Quebecin maakunnassa valmistettiin v. 1920 tällaista sokeria 15,615,141 paunaa ja samaan aikaan 1,449,649 gallonaa siirappia. Tämä on noin 70 prosenttia koko Canadan tuotannosta tällä alalla.

Työväenhallitus oikeassa karvassaan

Britannian mustastnia on yhä edelleenkin täydelleen työnantajaluokan käsissä, ja yhä edelleen sitä käytetään työläisiä vastaan. Parhaimmassa tapauksessa on MacDonald viikunanlehti, jolla koetetaan peittää kapitalismin diktatuuria, joka vallitsee nykyään Britanniassa. Pahimmassa tapauksessa tulee MacDonaldista, samaten kun Noskesta ja Scheidemannista, riistäjäin julkea, peittelemätön palvelija.

Näistä seikoista me voimme löytää pohjimmaisen ja määräävän tekijän siihen kotitarkastukseen, jonka «Scotland Yard'in» salapoliisit toimittivat Suur-Bratanian Kommunistipuolueen keskusvirastossa. Työväenpuolueen jäsenistä voi yksi olla nimellisesti pääministerinä, mutta huolimatta siitä, että MacDonald ja Snowden ovat hallitusohjaksissa, on kapitalistinen tyrannius ja riisto nyt yhtä turvattua kun koskaan ennen.

Mutta tämän häpeällisen tapahtuman pohjalla joka päättyi yhden parhaan Englannin työväenluokan taistelijan, kommunistilehden toimittajan John Ross Campbell'in vangitsemiseen, me huomaamme toisiakin tekijöitä, jotka ovat melko tärkeitä tällä hetkellä. Ne voimat, jotka syöksähtivät esiin Kommunistipuolueen kotitarkastuksessa MacDonaldin työväenhallituksen suojaamana, ovat suurmerkityksellisiä palkkatyöläisille ja köyhille farmareille.

On päivän selvää, että se kannatus, jonka Yhdysvaltain finanssimiehet Hughes, Mellon, Lamont, Morgan y.m. ovat luvanneet brittiläiselle imperialismille, on tehnyt englantilaiset kapitalistit entistään julkeammaksi. Mahdollisesti kotitarkastus pantiin toimeen siksi, että olisi löydetty «todisteita», joista olisi saatu tekosyy jos Englannin ja Venäjän välinen konferenssi olisi joutunut karille kuten siihen aikaan näytti. Myöskin olivat Britannian työläiset toimeenpanneet jättiläismäisiä mielenosotuskokouksia, joissa ilmilausuivat myötätuntonsa Neuvosto-Venäjän edustajien vaatimuksille. Sentähden täytyi kommunistit paljastaa ja militanttiset työläiset saattaa terrorin valtaan. Kun työläiset kallistuvat yhä enempi vasempaan, niin MacDonaldin täytyy kallistua yhä enempi oikeaan.

Brittiläisten imperialistien ja heidän lakeijainsa epätoivo on huomattava. Kotitarkastuksesta Kommunistipuolueen keskusvirastossa tulevat höytymään lopputingassa kommunistit ja MacDonald alkaa esiintyä oikeassa karvassaan.

Kansainvälinen työtoimisto

Viime kesäkuun 21 päivä kokoontui Genevassa kuudes kansainvälinen työkonferenssi. Nämä konferenssit muodostavat työtoimiston parlamentin. Nykyistä konferenssia on kehuttu ja ylistetty niinkuin edellisiäkin — porvarillisessa ja sosialidemokraattisessa lehdistössä kaikissa maissa maasta taivaaseen. Joka päivä esiintyy mainitussa lehdistössä pitkiä ja kauniistikirjoitettuja selontekoja konferenssin «vaikeasta ja tärkeästä työstä.» Niinpä kahdeksantunnin työpäivästä tapahtui suuria puhe «taisteluja» ja «kaikin voimin ponnisteltiin» sen hyväksi. Suuria kansanjoukkoja petetään täten tarkoituksellisesti saattaen heidät siihen uskoon että Genevassa todella työskennellään työväenluokan hyväksi ja sen aseman korjaamiseksi. Mutta ne jotka tietävät tämän vehkeilyn — ja kapitalistit ja niiden reformistiset nyörimiehet ovat niitä — nauravat koko pelille, tietäen että koko puuha on vain tarkoitettu suurien joukkojen pimittämiseksi ja että sen sijaan että työväestön parasta harrastettaisiin, harjoitetaan kansainvälisessä mittakaavassa yhteistoimintaa työväen taloudellisten järjestöjen johtajien ja kapitalistien etujen valvojien kanssa työläisten vieroittamiseksi luokkasodasta ja vallankumouksesta.

Uskolliset hengenheimolaiset.

Jos joku epäilee tätä tosiasiaa, niin ei tarvitse muuta kuin vähän tarkemmin seurata konferenssin neuvotteluja ja kokoonpanoa. Konferenssi on muodostunut kolmesta yhtä suuresta ryhmästä edustajia, nimittäin hallituksien, työnantajien ja niin kutsutuista työntekijäin edustajista. Kun kaikki konferenssin osaaottavat hallitukset ovat porvarillisia, niin on selvää että kaksi kolmasosaa konferenssista, siis enemmistö, ovat kapitalistien edustajia. Mutta myöskin tuo jälellä oleva kolmasosa on kapitalistiluokan uskollisia hengenheimolaisia, koskapa ei konferenssissa koskaan ole ollut proletaarinen rintama vastustamassa kapitalistista rintamaa, vaan sensijaan siellä useimmissa tapauksissa vallitsee mitä suloisin «yhteisymmärrys» kaikkien konferenssin osanottajien joukossa ja jos jotain mielipide eroavaisuuksia ilmenee, niin ovat ne puhtaasti kansallisia luonteeltaan.

Konferenssille esitettiin painettu kertomus työtoimiston edesottamisista, luettelo toimistoon liittyneistä maista ja luettelo niistä maista jotka ovat lopullisesti hyväksyneet niinsanotun Washington sopimuksen. Kertomuksesta selviää että 54 maata on liittynyt työtoimistoon kuuluen samalla Kansainliittoon, Saksakin joka ei ole mukana «Kansainliitossa» kuuluu myöskin jäsenenä työtoimistoon. Rarportti selittää edelleen että niitten huomattujen maitten joukossa jotka eivät ole liittyneet tähän «komediaan» ovat: Amerika, Venäjä, Mexico, Turkki ja Egypti. «Toivotaan» että Venäjä pian liittyy.

Washingtonin konferenssin 1919 tekemät sopimukset koskien kahdeksantunnin työpäivää, työttömyys-, sairaus-, tapaturma- ja vanhuudenvakuutuskysymyksiä samoin kuin säännöstelyt koskien tapaturmain ehkäisemistä, yötyötä, lasten ja naisten työtä jne. on toimintakertomuksen mukaan vain yksi maa, nimittäin Puola, lopullisesti hyväksynyt. Kahdeksantunnin päivää koskevan sopimuksen ovat taasen tunnustaneet, se on «laillisesti panneet käytäntöön» Kreikka, Bulgaria, Tshekko Slovakia ja — älkää nauarko — Intia.

Jäävät vaille huomiota.

Me voimme havaita ettei työtoimiston viisivuotisesta toiminnasta huolimatta yksikään suurempi kapitalistivaltio ole vielä hyväksynyt Washingtonin sopimuksia, mutta sellaista se on työtoimiston homma, jota Oudeguest Vienissä sanoi «Amsterdamin Internationalen lapseksi», ja sellaista se tulee edelleenkin olemaan. Ja vaikka nämä sopimukset olisi kaikki maat hyväksyneet ja «panneet laillisesti käytäntöön», niin siitäkin huolimatta niissä tehtäisiin joka päivä enemmän työtä kuin kahdeksan tuntia päivässä. Tätä muuten todistaa loistavasti se tosiasia, että samana päivänä kun Puolan hallituksen edustaja Akrzynski juhlallisesti ilmoitti että Puola on lopullisesti hyväksynyt ja «laillisesti pannut käytäntöön» kaikki Washingtonin konferenssin kolmetoista sopimusta, niihin kuuluen myöskin kahdeksantunnin työpäiväsopimus, juuri samana päivänä kuljettivat sähkösanomalangat tiedon siitä että Puolan kaivos- ja sulimoteollisuudessa on pantu käytäntöön 12 tuntinen työpäivä. Yksi toisensa jälkeen herrat Thomas, Jouhaux, Mertens, Poulton ja muut liittolaismaitten «työväenedustajat» toivat esiin ihailunsa ja ylistelynsä Puolan suuresta teosta ihmiskunnan hyväksi.» Mutta samaanaikaan ei puhuttu halastua sanaakaan niistä kymmenistä tuhansista puolalaisista kaivos- ja sulimotyöläisistä, jotka olivat pakotetut työskentelemään 12 tuntia päivässä, puhumattakaan tuon sikamaisuuden protesteeraamisesta.

Kapitalistit voittavat tässäkin.

Kaikesta tästä huolimatta on näillä tekopyhillä lurjuksilla otsaa uhrata tässä mailmanlaajassa komediassa Genevassa neljä päivää «ankaraan» keskusteluun muka kaikenlaisten vaikeuksien tähden, osoittaen mailmalle että he muka oikein tosissaan haluaisivat saada mailman riistetylle työväenluokalle kahdeksan tunnin työpäivän. Mutta huolimatta heidän taitavuudestaan ja viekkaudestaan he eivät onnistu salaamaan mitkä seikat tässä ovat tähdellisinä tekijöinä. Koko edustajasakki ei edusta muuta kuin kapitalistista voittoa. Tosiasia on että Saksa sodan päätyttyä ja vallankumouksellisten joukkojen painostuksesta joutui ensimäiseksi ottamaan käytäntöön 8 tunnin päivän. Sen sopivaisuudesta ja myöskin työläisten painostuksesta joutuivat sitten muut maat osittain ottamaan käytäntöön 8 tunnin työpäivän. Mutta siitä huolimatta ovat kaikki nämä maat varvovaisesti lykänneet tätä asiaa koskevan Washingtonin sopimuksen hyväksymisen. Saksan työväenluokan jouduttua huonommalle puolen ja kapitalismin jälleen volmistuttua — kiitos siitä sosialidemokraateille — 8 tunnin laki tuli virallisesti hyljättyä dekreetillä joulukuun 23 päivä 1923. «Periaatteessa» se kyllä on vielä voimassa, mutta käytännössä 54,7 pros. kaikista työläisistä tekee pidempiä kuin 8 tuntisia päiviä, 8 aina 16 tuntiin, eikä näihin numeroihin vielä sisälly kaivos- ja maanviljelystyöläiset, jotka kaikki tekevät pidempiä päiviä. Tämä tosiasia häiritsee suuresti liittolaismaitten kapitalisteja eritoten Ranskan ja Englannin. He pelkäävät saksalaista kilpailua. Ja hyvin tuntien Saksan työnantajien häikäilemättömyyden, jolla he ovat riistäneet palkkaorjiaan, jossa työssä heillä tälläkin kertaa on takuumiehenä valtiomahti kaikkine poliisiarmeijoineen ja kuularuiskuineen, ranskalaisten ja englantilaisten kapitalistien pelko ei olekaan aivan perusteeton. Tämä mielessään ja toimien käsi kädessä, Ranskan ja Englannin «työväen» ja työnantajien edustajat pitivät kauniita puheita 8 tunnin työpäivän välttämättömyydestä ihmiskunnan onnellistuttamiseksi. Heidän äkkiänäinen rakastumisensa 8 tunnin työpäivään on pohjaltaan puhtaasti kapitalistinen vaatimus, sillä he haluavat sen kautta ehkäistä saksalaista kilpailua ja päästä kontrolleeraamaan saksalaista teollisuutta.

Vain kansallisia etuja.

Työläisillä ei ole parempaa tilaisuutta päästä selville Amsterdamin Internationalen petollisesta luonteesta ja työtoimiston puhtaasti kapitalistisesta hengestä, kuin seuraamalla keskusteluja 8 tunnin työpäivästä Genevassa. Kerran uudelleen jakautuivat amsterdamilaiset — kuten niin monesti ennenkin — kun työväenluokan etu ja harrastukset olivat kysymyksessä pieniin kansallisiin ryhmiin kannattaakseen maansa kapitalisteja heidän taistelussaan toisten maitten kapitalistien harrastuksia vastaan, sen sijaan että heidän olisi pitänyt esiintyä yhtenäisenä rintamana koko kapitalisti luokkaa vastaan työväenluokan puolesta.

Työttömyyskysymys.

On turhaa voiteen haaskausta tarkoin syventyä jokaisen asian erikoiskäsittelyyn, sillä eivät ne sisällä muuta kuin suuren joukon kauniita puheita ja sarjan päätöksiä ja sopimuksia, jotka ovat aiotut työläisten pimittämiseksi ja ovat vaarattomia kapitalisteille. Esimerkkinä voimme tässä mainita työttömyyskysymyksen, josta keskusteltiin äärettömän pitkästi. Conferenssi tuli «Vorwartsin» mukaan «sankarilliseen» päätökseen, jossa kaikkia hallituksia kehoitetaan pohtimaan kysymystä ja ehdottamaan toimenpiteitä työttömyystilanteitten lääkitsemiseksi. Todella loistavaa apua työttömille!

Täten kuudes kansainvälinen työkonferenssi huolimatta kaikista kehuvista ilmoittelemisista sanomalehdistössä on osoittanut koko mailmalle selvästi ja erehtymättömästi että Genevan työtoimisto kaikkine konferensseineen ja muine lisäkkeineen, on vain kansainvälisen kapitalismin vritys ja että amsterdamilaiset edelleenkin ovat samoja kansalliskiihkoilijoita ja pettureita, joiksi he osottautuivat mailmansodassa, Ruhrin asiassa ja monessa muussa tapauksessa.

Unkarin väkivaltapolitiikka «oikeuden» edessä

Äskettäin puhui Varna Buza — joka oli ministerinä Karolyin kabinetissa — eräässä Budapestissa pidetyssä vaalikokouksessa. Puheessaan mainitsi hän m.m. seuraavaa: «Unkarissa kulkevat murhaajat ja keinottelijat vapaina, samalla kun oikeudentuntoisia ihmisiä vangitaan.» Ikäänkuin todetakseen hänen lausuntonsa paikkansapitäväksi ryhtyivät Horthyn kätyrit heti toimeen ja vangitsivat hänet.

Hänet asetettiin kuulustelujen alaiseksi tuon lausunnon johdosta, koska hän oli «häpäissyt Unkarin hyvää mainetta ja yllyttänyt kansaa valtion ylintä vallanpitäjää vastaan.» Kuulusteluissa tunnusti Buza peittelemättä, että hän oli puhunut sitä, mistä häntä syytettiin. Mutta samalla hän pyysi lupaa hankkia todistuksia, jotka osoittaisivat, että hän on puhunut totta.

Hän osoitti, että Orgovanyn ja Itzakin murhaajat ovat vielä rankaisematta ja vapaalla jalalla. Hän saattoi myös todeta, että viranomaiset tunsivat toimittajien Samogyin ja Bacson murhaajat, mutta että nämä siitä huolimatta kulkivat edelleenkin vapaalla jalalla. Hän palautti muistiin ne murhat, joita valkokaartilaiset toimeenpanivat Liosokissa, Czegardissa, Vacissa y.m. paikoissa. Hän huomautti siitä hiljaisuuteen painetusta ja sen tähden vähän tunnetusta tapauksessa, jolloin Emmerich Naghya vastaan parooni Alerius Nopsan määräyksestä harjoitettiin mitä kauhistuttavinta julmuutta. Naghy kuohittiin ensin ja murhattiin sen jälkeen hirvein kidutuksin, jolloin m.m. häneltä lyötiin poikki molemmat jalat. Sellaisissa tapauksissa ei enää voi sanoa poliittisen fanatismin vaikuttavan. Se on puhtaan psyykillisen abnormisuuden, kidutusnautinnon ja inhoittavimman rikollisuuden ilmaisu. Buza selitti vielä, että hän voi hankkia sitovia todistuksia sosialidemokraattisen puoluesihteerin Nikolaus Szervenkan murhasta, jonka murha työn suorittajat myös kulkevat vapaina. Vielä hän sanoi voivansa hankkia todistuksia monista muista poliittisista murhista, jotka kaikki todistavat, että murhaajat kulkevat vapaalla jalalla Unkarissa.

Mitä tulee hänen keinottelua koskevaan syytökseen, esitti hän erään perunakeinottelujutun, johon prinssi Ludwig Vindischgrätz on tehnyt itsensä syypääksi. Todistajiksi tässä jutussa nimitti ja pyysi hän Johan Vassin ja kreivi Batthianyin. Vielä mainitsi hän, että Unkarin Vienissä oleva lähetystö oli neuvostovallan aikana varastanut valtion kassasta 140 miljoonaa — näiden varojen käyttöä koskevaa selitystä ei nimittäin vieläkään ole jätetty kyseessäolevien «käyttäjien», lähetyssihteeri Isajosin, vastavallankumouksellisen Georg Szmercsanyin ja markkreivi Georg Pallaoicinin puolesta. Hän tahtoi sitä paitsi leimata koko nykyisen hallituksen afäärit todelliseksi panamaskandaaliksi, ja todistaakseen sanansa hän vetosi — maanviljelysministeri Szabo de Nagyatain sisteerin — Eskultin afäärien tutkimuksessa paljastuneisiin seikkoihin, joihin «afääreihin» m.m. kreivinna Bethlen ja kreivi Tisza ovat kiinnittäneet erikoista huomiota.»

Kun nämä todistukset oli esiintuotu, ei oikeus enään tahtonut jatkaa jutun yksityiskohtaista käsittelyä. Se tuli siihen lopputulokseen, etä se hylkäsi syyttäjän Buzaa vastaan nostaman kanteen, selittäen, että «hallituksen toiminnan arvostelua ei voida pitää valtion arvon häpäisemisenä.»

Tämän päätöksen johdosta mainitsee Arbeiter-Zeitung, ettei päätöstä tarvitse lainkaan pitää ilmaisuna siitä, että oikeuslaitokset olisivat saaneet jonkunlaisen oikeudenmielisyyden innoituksen. Syy tähän Horthyn hallitusajalla niin harvinaiseen käänteeseen on se, että katsottiin liian vaikeaksi puolustaa vallassaolijoita tätä oikeutetttua hyökkäystä vastaan, ja että, kun Unkari ei enää samassa määrässä kuin varemmin ole eristetty muista maista, ei tahdottu antaa aihetta jutun julkiseen käsittelyyn, koska se olisi paljastanut kaikessa räikeydessään Unkarissa vallitsevat olot. Kun verrataan tätä oikeuden päätöstä niihin lukuisiin päätöksiin, joiden nojalla on langetettu tuomioita paljon vaarattomampien poliittisten lausuntojen johdosta, ja kun vielä otetaan huomioon Buzan päättävä esiintyminen, on päivän selvää, että Horthy-hallituksen nykyisessä asemassa on jotakin hyvin sairasta.

Puolueen ja järjestön asioita

Pöytäkirja

Canadan Suomalaisen Järjestön (laillistettu) toimeenpanevan komitean kokouksesta elokuun 1 p., 1924.

Saapuvilla olivat toimeenpanevan komitean jäsenet Latva, Hill, Jokela, Kivi, Grondahl ja sihteeri-rahastonhoitaja Neil. Puhetta johti Latva.

Lakimiesfirmalta saapunut $53.00 lasku päätettiin maksaa heti.

Sihteeri ilmotti, että Cobaltin ja Sault Ste. Marien osastot ovat lähettäneet keskusvirastoon suorituksset lakimiehen laskuista ja esitti kokoukselle lakimieheltä rahaa vastaan saamansa kuitin.

Luettiin St. Catharinen osastolta saapunut kirje, koskien osaston liittymistä järjestöön, ja hyväksyttiin sihteerin vastaus.

Lupakirja-anomuksia oli saapunut Long Laken ja Lapin osastoilta. Sihteeri ilmotti lähettäneensä lupakirjan viimemainitulle osastolle, mutta Long Laken osastolle oli lupakirja vielä lähettämättä, koska siitä puuttui järjestön puheenjohtajan allekirjoitus. Sihteerin toimenpide hyväksyttiin ja varapuheenjohtajalle annettiin oikeus lupakirjojen allekirjoittamiseen siksi kunnes vakinainen puheenjohtaja saapuu paikkakunnalle.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin A. J. Kivi ja O. K. Jokela.

Päätettiin lopettaa kokous.

Vakuudeksi

S. G. Neil,
siht.-rahastonhoitaja.

Olemme tarkastaneet edellä olevan toimeenpanevan komitean kokouksen pöytäkirjan ja huomanneet sen kokouksen päätöksien mukaiseksi.

A. J. Kivi, O. K. Jokela.
(Pöytäkirjan tarkastajat.)

———o———

Pöytäkirja

Canadan Kommunistipuolueen Suomalaisen Järjestön toimeenpanevan komitean ylimääräisestä kokouksesta elokuun 1 pä., 1924.

Saapuvilla olivat Jokela, Latva, Kivi, Grondahl ja sihteeri.

Canadian Proletarian Film yhtiön johtokunnalta saapunut kirje, jolla se pyysi järjestöltä lainaa, luettiin. Päätettiin vastata, että me emme voi antaa heille lainaa järjestön varoista tällä kertaa.

Luettiin Vapauden liikkeenhoitajalta tulleet kirjeet ja hyväksyttiin sihteerin vastaukset niihin.

Punaisia Vapauden tilauskortteja oli saapunut Vapauden konttorista jaettavaksi Länsi-Ontarion piirin osastoille. Kortit päätettiin jakaa piiriin kuuluvien kolmen osaston kesken ja velottaa osastoja niistä.

Luettiin Timminsin osastolta saapunut kirje, koskien meidän suhtautumistamme Turun hovioikeuden tuomioihin ja Suomessa jatkuvaan kommunistivainoon. Monipuolisen keskustelun tuloksena päätettiin kehottaa kaikkia osastoja panemaan toimeen protestikokouksia, joissa protesteerataan Turun hovioikeuden tuomioita ja kommunistijahtien toimeenpanemista vastaan ja vaaditaan kaikkien valtiollisten vankien tuomioitten kumoamista ja ajojahtien lopettamista sekä kerätään kolehteja, joista kertyvä raha lähetetään Suomeen, käytettäväksi vangittujen puolustustaistelujen ja heidän perheittensä sekä takavarikosta vapautettujen kirjapainojen avustamiseksi. Yleiseksi protestikokouspäiväksi päätettiin asettaa syyskuun 7 p. Kysymystä päätettiin selostaa osastoille kiertokirjeellä.

Sointulan, B. C., osastolta oli saapunut Leningradissa ilmestyvän "Vapaus"-lehden hyväksi paikkakunnalla kerättyä rahaa $41.90. Rahamäärä päätettiin lähettää asianomaiseen paikkaa ja tarkotukseen käytettäväksi.

Toverittaren levitysosastolta saapunut kirje, koskien elokuun ajaksi järjestettyjä Toverittaren levityskilpailua, luettiin. Osastoille lähetettävässä kiertokirjeessä päätettiin kehottaa osastoja, naisjaostoja ja lehtien asiamiehiä toimimaan ripeästi lehden levittämiseksi järjestetyn kilpailun onnistumiseksi.

Vapauden vastaavalle toimittajalle päätettiin kirjottaa, kehottaen suurempaan tarkkuuteen porvarilehdissä julkaistujen Neuvosto-Venäjää koskevien uutisten valitsemisessa ja huomauttaa, että toimitussessa ja kirjotuksia ei saa kirjottaa, Venäjän sen paremmin kuin muidenkaan maiden kommunistipuolueiden sisäisiä kahnauksia käsitellessä, puolueen päätöksiä vastustavassa äänilajissa, kuten äskettäin Vapaudessa

Varustautukaa Punikin levityskilpailuun syyskuulla. Uudet arvokkaat palkinnot. Halutaan kilpailuasiamies jokaiseen kaupunkiin, kauppalaan, kylään, satamaan ja missä vain kansalaisiamme asustaa. Ilmoittautukaa ajoissa, että heti kun syyskuu tulee ,voitte niinkuin kellonlyönnille alkaa työhön. Kilpailu on avoinna kaikille: miehille, naisille ja lapsille. Kaikille sopivia palkintoja. Palkintona mm. Shetlandin pony-hevonen, tai vastaava arvo rahassa. Pyytäkää kilpailukirjanen alla olevalla kaavakkeella. Kirjottakaa heti.

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Lähettäkää P[illegible]kin syyskuun kilpailukirjanen [illegible] olevalla osotteella niin [illegible] kuin mahdollista. Aijon [illegible] Punikin levityskilpailu[illegible]

Nimi ....

Osote ....

Rahaa Suomeen

Kurssi

Smk. 38:-

Dollarista

Lähetyskulut:
40c lähetyksistä alle $30.00, 50c. lähetyksistä $30.00—$59.99 asti, 75c lähetyksistä $60.00—$99.99 ja $1.00 kaikilta $100.00 taikka sitä suuremmilta lähetyksiltä. Sähkösanomalähetyksille on kulut $3.50.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan S. G. Neil, 957 Broadview Ave.

Laivapilettejä myydään.
Tiedustakaa pilettiasioita.

Vapaus
Box 69, Sudbury, Ont.

julkaistussa toimituskirjotuksessa "Trotsky ja Kominternin T. P. Komitea", tehtiin. Kirjotuksessa ylistettiin Trotskyn Venäjän Kommunistipuolueen suuntakahakoissa ajamaa kantaa, huolimatta siitä, että oppositsionin, johon Trotsky kuului, kanta oli jo tuomittu Venäjän Kommunistipuolueen kolmannessatoista kongressissa ja juuri päättyneessä Kolmannen Kansainvälisen maailman kongressissa.

Vapauden teknillistä asua arvostellessa tuotiin ilmi, että lehden ilmotuksissa samoinkuin tekstissäkin on viime aikoina ollut paljon virheitä, jonka katsottiin johtuvan siitä, että korjauslukua ei ole suoritettu kyllin huolellisesti. Asiasta päätettiin kirjottaa lehdentoimitukselle ja johtokunnalle ja kehottaa niitä tekemään voitavansa epäkohdan korjaamiseksi.

Piiritoimikunnille päätettiin kirjottaa luentokurssien järjestämiskysymyksestä ja kehottaa niitä jatkuvasti toimimaan niin että kurssit saadaan edustajakokouksen luoman suunnitelman mukaan järjestettyä.

Luettiin Dunblanen, Sask., osastolta tullut kirje, jossa se pyysi lykkäystä Workerin avustusosuuden maksamiseen ja lykkäys päätettiin myöntää sillä ymmärryksellä, että suoritus tehdään niin pian kuin mahdollista.

Piirien 1 ja 3:nnen piiritoimikuntien kokouksien pöytäkirjat luettiin. Eivät antaneet aihetta toimenpiteille.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin A. J. Kivi ja O. K. Jakela.

Päätettiin lopettaa kokous.

Vakuudeksi

S. G. Neil, siht.

Olemme tarkastaneet edellä olevan C. K. S. J. toimeenpanevan komitean kokouksen pöytäkirjan ja hyväksymme sen sellaisenaan.

A. J. Kivi, O. K. Jokela.
(Pöytäkirjan tarkastajat.)

Elämän laki

Kuvauksia Suomen kansalaissodan ajoilta.

(Kirj. Pekka Kemppi.)

I

Kello yhdentoista tienoissa illalla vaikeni tykkien, kuularuiskujen, käsipommien ja kiväärien viisi vuorokautta yhtämittaa kestänyt pauke ja rätinä. Syntyi yhtäkkiä painostava hiljaisuus. Kaduilla ei näyttänyt liikkuvan ketään. Mistään ei kuulunut minkäänlaista ääntä. Tällaista pelottavaa hiljaisuutta kesti kolmeen saakka aamulla, jolloin kevätaamun hämärtäessä ensimäiset valkoiset sotilaat, havunoksa hatussa, marssivat kaupunkiin.

Julius Kallio kuuli sen. Hän kurkisti kellarin ikkunasta kadulle ja näki nuoren, kenttäpukuun puetun upseerin ratsastavan kahden seuralaisensa kanssa kadulla. Miltei kellarin ikkunan edessä tuli upseeria ja hänen mukanaan olevia sotilaita vastaan hyvin puetun näköinen, nuoren puoleinen mies. Sanaakaan virkkaamatta miehelle laukasi upseeri revolverinsä miestä kohti. Seurasi kahden sekunnin väliaika, jonka jälkeen upseeri laukasi toisen kerran aseensa miestä kohti, jolloin tämä lysähti, ääntä päästämättä, katukäytävälle. Mukana olleet sotamiehet nostivat ruumiin työväentalon pihalle, jossa se virui useita päiviä ohikulkevien ihmisten ihailtavana. Päähän ammutusta haavasta valui mustaa verta ja aivonestettä jo hiukan vihertämään alkaneelle nurmikolle. Suuret kärpäset söivät ahneesti hyytynyttä verta ja surisivat yhtä iloisina kuin ohi kulkevat ihmiset. Päivällä tarkastelivat sotamiehet ruumiin taskuja, mutta eivät löytäneet niistä muuta kuin joitain papereita, jotka he kiukustuneina paiskasivat vasten ruumiin kasvoja.

Viisi vuorokautta kestänyt yhtämittainen valvominen väsytti Juliusta Kalliota. Joka ilta, kun tykit vaikenivat ja kuularuiskut, käsipommit ja kiväärit alkoivat kauhean räminän, joka muistutti jossain lähellä kiehuvaa soppapataa, rukoli hän, että se olisi jo viimeinen ilta. Hän ei toivonut mitään muuta kuin että tämä helvetillinen, hermoja kiduttava näytelmä pian loppuisi. Kuinka se loppuisi, oli hänestä saman tekevää. Hän yritti nukkua, mutta ei voinut. Silloin kiipesi hän rakennuksen ylimpään kerrokseen ja katseli edessään aukenevaa mahtavaa näytelmää: kirkkaasti valaisevien tulipalojen keskeytymättömässä loimussa taisteltiin elämästä ja kuolemasta; iskettiin yhteen sellaisella kiihkolla, ettei sille ole vertoja missään löydettävissä. Sotataidon kaikkein viimeisimpien keksintöjen mukaan valmistetut aseet käsissä hyökkäsivät kaupungin ympärillä olevilla valleilla vastakkain ihmiset ja tappoivat armotta toinen toisiaan.

Julius Kallio oli arka pelkuri. Kun hän katseli valtavien tulipalojen valaisemia työläisten kaupunginosia, joidenka kaduilla taisteltiin hirveitä taisteluja, oli se hänestä saman tekevää. Kun hän kuuli eräänä päivänä oman isänsä kaatuneen samoilla paikoilla, oli sekin hänestä saman tekevää. Hän ei toivonut mitään muuta kuin että taistelu jo pian loppuisi ja hän pääsisi rauhassa nukkumaan.

Kun upseerit olivat menneet menojaan ja sotamiehet nostaneet ruumiin pois katukäytävältä, tuli taas hiljaisuus. Silloin nousi Julius Kallio kellarista huoneeseen ja rupesi nukkumaan. Hän ei nukkunut kuitenkaan rauhallisesti, vaan näki kaikenlaisia unia, jotka häiritsivät unta.

Aamulla, kuuden aikaan, tuli kaksi kiväärillä varustettua sotamiestä huoneeseen havunoksat hatuissa.

Julius Kallio säpsähti. Hän puki kiireesti vaatteet päälleen, esitti vanhan passin sotilaille ja kielsi kuuluneensa punaiseen kaartiin. Kaapissa olevan kiväärin, patruunat ja punakaartilaiselle kuuluvan puvun sanoi hän kuuluvan jollekin poistuneelle punakaartilaiselle.

Sotamiehet ottivat tavarat kaapista, selailivat pöydällä ollutta J. J. Rousseaun kirjottamaa kirjaa «Yhteiskuntasopimuksesta» ja poistuivat.

Oli kirkas keväinen aamu kun Julius Kallio laskeutui rakennuksen portaita alas kadulle. Eteisessä tapasi hän ovenvartijan ja saman upseerin, jonka hän kello kolmen aikaan aamulla oli kuullut ampuvan tuntemattoman miehen kadulla. Hän kuuli upseerin sanovan ovenvartijalle: «Jos et sinä liity suojeluskuntaan ja pane valkoista nauhaa käsivarteesi niin minä ammun sinut. Kuulitko!»

Ovenvartija ei vastannut mitään.

Ulos tultuaan huomasi hän, että kaupunki oli muuttunut sotilasleiriksi. Suuren torin keskelle oli asetettu raskasta tykistöä. Sen vartijoina oli suurikasvuisia tykkimiehiä, joilla oli korkeat lammasnahkaiset hatut päässä ja kivääri olalla. Vähän matkan päähän tykeistä oli asetettu vallattuja kuularuiskuja, tykkejä ja panssariautoja. Kaikennäköisiä ajopelejä, eheitä ja rikkinäisiä, oli jätetty sikinsokin torille seisomaan. Muutamissa virui väsyneen näköisiä, pölystä ja liasta harmaita sotilaita, kaikilla havunoksa hatussa. He pureskelivat jotain ja välistä laulaa loilottivat kansanlauluja.

Julius Kallion valtasi outo tunne. Hän tunsi itsensä vieraaksi koko kaupungissa. Hän näki, kuinka kaupunkilaiset nauroivat ja ilakoivat, tarjotessaan lian harmaille sotilaille kaikenlaisia herkkujaan, samalla syleillen ja suudellen heitä. Hän tunsi itsensä vieraaksi ja oli huomaavinaan kuinka toiset katselivat epäilyttävän näköisesti häneen. Nyt on juhlapäivä, iloitkaamme, tuntui jokainen kuiskaavan toiselleen. Mikä muukalainen sinä olet, kun et iloitse!

Kaupungin reunassa oleville pattereilla oli nyt hiljaista. Sieltä ei enää kuulunut samanlainen, hämmästyttävän tarmokas elämä, mikä niillä oli viikon ajan ollut. Siellä oli nyt hiljaista. Poissa olivat ne ihmiset, jotka viikon ajan olivat yhtämittaisesti siellä kuumeisesti puuhailleet, herättäen vihollisissaan suurta ihailua ja pelkoa; poissa olivat sieltä ihmiset, jotka vielä muutamia tunteja sitten intohimoisessa vihassaan ja leppymättömässä katkeruudessaan syytivät kuolemaa ja hävitystä tuottavia pommeja vihollista vastaan; poissa olivat uljaat, koko työväenluokkaa suojaavaksi muuriksi asettuneet voimakkaat miehet. He olivat olleet pakotetut peräytymään voimakkaamman edestä. Nyt ei pattereilla ollut ketään. Kaikki oli kuollutta, hävitettyä ja hirmuisen näköistä. Mutta ei kuitenkaan ihan hiljaista. Kauhean pommituksen tuottama hävitys ei vielä ollut ihan lopussa. Rikkiammuttujen tykkien, kuularuiskujen, ajopelien, suojalaitteitten ja valtavien multaläjien seassa virui haavottuneita, sydäntä vihlovasti valittaen. Kummankin taistelevan puolen ruumiit ja haavottuneet olivat sekaantuneet keskenään. Mahtavien, ijäksi vaienneiden tykkien lavettien alla virui haavottuneita; kaikkialla näkyi kuolleita ja haavottuneita, kaikkialla näkyi tykkejä, tykin kuulia, suurta pommien kaivamia hautoja ja kuolleita hevosia. Silpoutuneista ruumiista kohosi lämpimän veren tuoksu ylös kirkkaaseen keväiseen ilmaan. Jossakin kuului vielä heikkoja räjähdyksiä ja hiiltyvien talojen raunioilta leimahteli kirkkaita liekkejä, täydentäen hävitystä. Erään pienen talon kivisen perustuksen vieressä virui harmaseen pukuun puettu sotamies, havunoksa hatussa. Aivan lähellä häntä oli kuolemaisillaan oleva punakaartilainen. Kummassakin leimahteli vielä vihanliekki, sillä kumpikin yritti pistimellään pistää toistaan. Välimatka oli kuitenkin liian pitkä, joten he eivät ylettyneet tekemään sitä.

Aurinko kohosi yhä korkeammalle. Ihana kevät oli juuri parhaillaan puhkeamassa täyteen rehevyyteensä. Nurmikot alkoivat jo vihertää ja pääskyset visertelivät iloisesti hiiltyvien raunioiden yläpuolella, etsien entisiä pesäpaikkojaan. Sinisessä, kirkkaassa avaruudessa väreili mahtava luomisvoima.

Patterilta palatessaan näki Julius Kallio vanhan miehen hämmentelevän savuavia raunioita. Miehellä oli päässä lammasnahkainen lakki ja kaulassa paksu villainen kaulahuivi. Ympärilleen katsahtamatta kaiveli vanhus rautaisella seipäällä poroa, löytämättä siitä kuitenkaan mitään. Mäen alapuolella olevalla tiellä näki Julius kulkevan loppumattoman jonon sotilaskuormastoa. Se liikkui hitaasti ja välinpitämättömästi. Jokaisen kuorman päällä oli pari sotilasta, havunoksa hatussa. Silloin tällöin kuului jonosta yksitoikkoista laulua.

Ensin aikoi Julius Kallio mennä suoraa päätä parturiin, mutta ei sitten mennytkään. Kirkas, keveä ja raitis keväinen ilma huumasi hänen hermojaan. Kaupungin piirityksen mukanaan tuomat äärimmäisen kiduttavat hetken olivat nyt ohi ja hän saattoi antautua nauttimaan ihanasta ilmasta. Se tuntui suloiselta. Pelko vangiksi joutumisesta ei häntä vaivannut. Hänestä tuntui saman tekevältä, joutuiko vangiksi, eli ei. Toisinaan hän uskoi, ettei hän joudukkaan vangiksi. Hän ei mielestään ollut tehnyt mitään sellaista, jonka takia hänet voitaisiin vangita. Hän uskoi syvästi, etteivät valkoiset vangitse aivan turhanaikaisista syistä.

Ajatuksissaan oli hän kulkenut pienen petäjikön luokse. Loivasti rantaanpäin viettävällä kivikkoisella kankaalla näki taas paksulta ruumiita. Suuren kiven vieressä näki hän vaaleatukkaisen nuorukaisen viruvan, silmät kiiluen tinamaisena päässä. Vaaleat kiharat olivat valahtaneet veriselle otsalle, kieli riippui ulkona suusta ja kädet olivat puristautuneet lujasti kiväärin ympärille. Hän tunsi nuorukaisen Kansanvaltuuskunnan lähetiksi. Kun valtuuskunta eräänä yönä oli lähtenyt laivalla kaupungista, ei nuorukainen tahtonut seurata mukana, vaan marssi suoraan valleille, joilla parhaillaan kuohui kiihkeä touhu ja hälinä. Vihollinen oli juuri silloin tehnyt ensimäisen hyökkäyksen kaupunkia vastaan.

Pieni metsikkö oli täpösen täynnä kuolevia ja kuolleita. Kuului hiljaista vaikerrusta ja siellä täällä yritti joku nousta pystyyn, kaatua retkahtaen taas jälleen kivikkoiselle kankaalle. Vielä muutamia tunteja sitten olivat nuo ihmiset olleet eläviä, täynnä elämän halua, kiiheitä tulevaisuuden suunnitelmia, vihaa ja rakkautta, sekä uskoa asiansa voittoon, sanalla sanoen: he olivat eläviä ihmisiä. Nyt ei heitä enää ollut elämässä. He olivat pois pyyhkäistyt elämän näyttämöltä. Heidän ihana maailmansa oli lopullisesti livahtanut heidän käsistään ja jättänyt heidät nimettöminä maahan laskettaviksi. Vääjäämätön, hirmuinen elämän laki oli ollut puolueeton: se oli tuominnut heikomman luopumaan suunnitelmistaan vahvemman eduksi, sehän on kiertämätön totuus, niin kauan kuin elämä kulkee nykyisellä pohjalla.

Kentältä nousi veren haju ylös kirkkaaseen avaruuteen, josta aurinko valoi kuumaa, kultaista hohdettaan kentälle, kuolinkamppailujaan kamppailevien ihmisten päälle. Mutta näistä näytti aurinkokin mustalta, koko ympäristö helvettiin johtavalta kuilulta.

Parturiin mennessä tapasi Julius Kallio Antti Kalkkeen. Hänkin oli menossa sinne.

Parturissa oli tungosta. Parroittuneita, kalpeita miehiä, joukossa upseereitakin, silmät palaen päässä, istui jokaisella tuolilla, muutamia seisoikin. Eräs laihahko, nuoren puoleinen mies puhui kiihkeästi: Viimeinkin saavuitte te pelastajat, (hän viittasi upseereihin päin) ja pelastitte meidät helvetin kuilusta. Jos vielä olisitte muutamankaan päivän viipyneet, olisimme me kaikki tulleet hulluiksi... niin, hulluiksi me olisimme tulleet kaikki...»

(Jatk.)

Eri paikkakunnilta

BEAVER LAKE, ONT.

Ne syysjuhlatkin ovat taasen olleet ja menneet, ei ole enään kuin muisto jälellä. Mutta muisto elää, sanotaan. Ja onhan niistä pienemmistäkin tapauksista muistelemista niin jos minäkin muistelen niitä tässä vähän niinkuin ääneen. Ylituvan ukko näkyi aamupäivällä olevan "kahden vaiheilla" että kastaako vai ei, mutta siinä puolisen seutuvilla näkyi tehneen päätöksensä että antaapahan noiden olla kuivana, sillä eihän nuo välittänet siitä kesäjuhlasateestakaan koska ovat taasen kokoontuneet samalle tanhualle, puhalteli vain niinkuin nyrpeissään koleanlaista viimaa urheilujen aikana urheilijain paljaille säärille. Mutta eihän tuosta pojat taasen välittäneet, juosta porhalsivat pitkin kenttää joutoaikoinaan. Muuten urheilukilpailusta ei minulla olekaan mitään muuta sanottavaa kun että "paremmat" voittivat, joka on tavallista. Tulokset ovat jo ennen julaistu. Kilpailujen jälkeen siirryttiin haaliin jossa suoritettiin päivän henkinen ohjelma, nimittäin pari puhetta, runoja, lauluja, sottoa y. m. ja tanssittiin Mäntylän soitolla.

Illalla näyteltiin 4-näytöksinen kappale "Kunniavelka". Esitystä en rupea arvostelemaan koska sen on jo joku juhlavieraista tehnyt ja sitten taas tanssittiin aamupuoleen asti. Sen huomion kumminkin jouduin siinä hälinässä tekemään että kotiin lähtiöillä oli suu hienossa naurun irvissä, joka on pääasia.

Yleistulot näistä kemuista oli $432.46, josta lausumme juhlavieraille kiitoksen.

Ensi sunnuntaina on taasen "Jehuilla" iltamat. Ohjelmistossa kuuluu olevan painia, nyrkkeilyä, vapaa ja rekkiliikkeitä y.m., y.m. ja näytöskappale "Hän on Sysmästä", sekä tanssia. Ne jotka olivat viimeisissä "Jehujen" iltamissa, ainoastaan voivat sanoa kuinka kutittavaa ohjelmaa "Jehut" voivat saada aikaan. Mutta nyt ovat "Jehut" vielä luvanneet puolella petrata. Sinne mennään!

T. k. 16 p. iltana meidän näyttelijät ovat Sudburyssa esittämässä kappaleen "Kunniavelka."

"Syntinen enkeli"! Kuka hän on? Minkälainen? Mistä tullut? Ja miksi tullut juuri tänne meidän rauhalliselle perukallemme? Nämät ovat kysymyksiä jotka nykyään liitelevät ilmassa kuin radion äänilaallot löytämättä kuitenkaan vastausta. Emännät pelkäävät jo pahinta että eihän se vaan ole viettelijä. Sen verran ne kumminkin ovat päässeet jo kuusalle että se on heille vaarallinen olio. Tämä jännitys laukee vasta tämän kuun 24 päivän illalla Beaver Laken haalilla sillä silloin se ilmestyy näyttämölle sellainen «naisiin menevä» pastori mukanaan. Siis pidetään aika mielessä.

Kirjeenvaihtaja.

Vallankumouksellista taantumuksellisuutta

voinee sanoa siitä tilanteesta, joka nyt on irlantilaisten edessä. Kuten tiedämme ovat irlantilaiset taistelleet vuosikymmeniä brittiläistä herruutta ja iestä vastaan, joka sorti irlantilaisia verisesti. Kun tuo taistelu on tällä erää päättynyt jonkinlaiseen välirauhaan, irlantilaiset kun pääsivät eroon yhdistetystä kuningaskunnasta ja perustivat oman vapaavaltionsa, joka kalskahtavasta nimestään huolimatta ei ole edes niin vapaa asioissaan kuin Canada, niin ovat he nyt vapaavaltionsa järjestelypuuhissa. Näissä puuhissa ovat nämä kansalliskiihkoiset intoilijat joutuneet taistelemaan äidinkielensä kanssa. Asianlaita on siten että englantilainen herruus oli juurruttanut englanninkielen käytön Irlannissa melko vahvalle pohjalle, niin että melkein jokainoa irlantilainen puhui englantia ja äärettömän suuret joukot eivät osanneet puhua edes äidinkieltään, jos sitä nyt joka tapauksessa voi edes siksi sanoakaan.

Nyt he ovat julistaneet keltin kielen toiseksi valtion viralliseksi kieleksi. Hallitus on ryhtynyt painattamaan aapista lapsille ja aikuisille, jotta he voisivat opetella, jo tuota kuolemaan tuomittua kieltä. Tästä on arvattavastikin johtunut paljon huvittavia näytelmiä, varsinkin kun keltin kieli on aika visaa yksinomaan englanninkieleen tutustuneelle. Tällaisesta jo unholaan joutuneen kielen esiinkaivamisesta ei voi sanoa muuta kuin että se on selvää huulluutta ja kansallista taantumuksellisuutta joka irlantilaisten kapinan onnistuttua osittain on puhjennut ilmi. Nähtävästikään ei Irlannin työväestö ole ollut kyllin voimakas vastustaakseen moista hullutusta joka on perin taantumuksellista.

Albertan farmarit ovat osuustoimintahommissa

"United Farmers of Alberta"-nimisen järjestön viimeisessä konventsionissa selostettiin viljanmyyntirenkaan (wheat pool) toiminnan tuloksia ja sen yhteydessä hyväksyttiin päätöslauselma, jossa konventsiooni kehoitti järjestön toimeenpaneva komiteaa nimittämään 7-miehisen komitean tutkimaan mahdollisuuksia osuustoiminnalliseen tuotteiden kauppamarkkinoille toimittamiseen.

Tämä komitea on äskettäin antanut selonteon toiminnastaan. Se ehdottaa järjestettäväksi viipymättä myyntirenkaan, joka käsittelisi seuraavia tuotteita:

1. Maitotaloustuotteita: maitoa, kermaa, voita ja juustoa.
2. Munia ja siipikarjaa.
3. Karjaa: sarvikarjaa, lampaita ja sikoja.

Maakunnan kaikille järjestöille, joitten arvellaan suhtautuvan suosiollisesti tähän osuustoimintahankkeeseen, on lähetetty kirjeitä, joissa pyydetään niitä liittymään yritykseen. Koko Canadaa käsittävä toimilupa tullaan hankkimaan ja toivotaan että myyntirengas saadaan toimintaan lyhyen ajan kuluessa.

Se äärimmäisen huono asema, jossa maataviljelevä väestö Canadassa on, pakottaa heitä etsimään keinoja vapautuakseen edes hiukan suurfinanssien asettamasta ikeestä. Albertan viljanmyyntirenkaan ilmoitetaan maksaneen viime vuoden sadosta viljelijöille jopa 3c. enemmän bushelilta, kuin mitä renkaaseen kuulumattomat saivat tuotteistaan. Tällainen tulos saavutettiin voimakkaasta saboteerauksesta ja renkaan koneiston uutuudesta ja kankeudesta huolimatta. Osuustoiminnallinen maanviljelystuotteitten markkinoille asettaminen laajemmassa mittakaavassa on jokatapauksessa alkanut ja on syytä toivoa että se menestyisi ja laajenisi.

Punalippu Amerikan mantereella

Punalipun voittokulkua ei maailmankapitalismi kyennyt ehkäisemään. Monen maan työläiset sen pystyttivät voittonsa merkiksi. Raivoavan pedon tavoin yhdistynyt kapitalismi kävi sen kimppuun. Siellä, missä työväen voimat olivat vielä keskittämättömät, rivit hajalliset, siellä toistaiseksi onnistuttiin työläisten voitto murskata. Venäjän työläisten pystyttämä voittonsa merkki kansainvälisen työväestön voiton tunnus, punalippu, jäi liehumaan. Mitkään yritykset sen alasvetämiseksi eivät onnistuneet.

Venäjän työläisten kautta tämä kansainvälisen työväestön punainen tunnus on kulkenut maasta maahan. Ei vielä muiden maiden työläisten voiton merkkinä, vaan osotuksena kansainvälisen työväenliikkeen yhden osan voiton varmuudesta.

Europan maissa Sosialististen Neuvosto Tasavaltojen Liiton punalippu on jo pitkän aikaa liehunut. Amerikan kapitalistit sitkeimmin taistelivat Venäjän työläisiä vastaan. Yhdysvaltain ulkopolitiikka on mielettömällä vihalla suhtaantunut Venäjän tunnustamiskysymykseen.

Sittenkin kaikesta huolimatta, punalippu on tunkeutunut Amerikankin mantereelle. Amerikan pohjoisosassa, Canadassa, on virallinen edustus Neuvosto-Venäjällä. Venäjän työläisten voitonmerkki liehuu Canadassa.

Nyt Yhdysvaltain eteläpuolella, Mexicossa, nousee punalippu. Mexicon hallitus on ilmottanut tunnustavansa Neuvosto-Venäjän. Venäjän työläisten virallinen edustaja saapuu Mexicoon ja työläisten vallan tunnusteeksi punalippu vedetään Venäjän lähetystörakennuksen lipputankoon.

Useat etelä-Amerikan maat ovat myös rakentamassa kauppasuhteita Venäjän kanssa. Diplomaattinen tunnustus on sielläkin lähellä.

Näin kautta Amerikan mantereen kapitalismin on tunnustettava, että työläisten valta on olemassa pysyväisenä valtana. Yhdysvaltain hallitus potkii tutkainta vasten. Sen eristämispolitiikka Venäjää kohtaan ei ole onnistunut. Yhdysvaltainkin mahtavan kapitalismin on lähitulevaisuudessa tunnustettava työntasavallan lippu.

Vaikkakin punalippu nyt tunkeutuu Amerikan mantereelle Neuvosto-Venäjän työläisten voiton muodossa, niin sittenkin se samalla on vertauskuvallinen merkki, enne, kansainvälisen työväenluokan voitosta. Aika on tuleva, jolloin Amerikassa kuten muuallakin maailmassa, punalippu ei ole vain Venäjän työläisten voiton merkkinä, vaan maailmanlaajuisen työntasavallan tunnusmerkkinä.

Sotilassäädystä

puhuu eräs kiinalainen viisas jo n. 2,500 vuotta ennen meidän ajanlaskumme alkua ohjeissaan, «kuinka minkin säädyn jäsenen tulee itsensä käyttää valtakunnassa», seuraavalla merkillisellä tavalla:

«Miksi alemmat päälliköt saavat paljoa vähemmän palkkaa kuin ylemmät?

Sentähden, että heillä on paljon enemmän työtä kuin ylemmillä.

*

Miksi upseerit saavat vapaasti käydä kaikissa huveissa, juhlissa ja julkisissa tilaisuuksissa, vaan ei alipäälliköt?

Sentähden, että upseereilla on paljoa enemmän aikaa kuin alipäälliköillä.

*

Miksi upseerit saavat pilettihinnan alennuksen rautateillä?

Sentähden, että heillä on hyvät palkat.

Miksi alipäälliköt eivät saa alennusta?

Kun heillä on pieni palkka.»

SUOMESTA

MANNERHEIMILAISTA LASTENHOITOA.

Turkulainen "Sosialisti" kertoo seuraavan surkean tapahtuman, mikä on sattunut Paraisilla Fagerkullan kesäsiirtolassa. Lapset, luvultaan yhdeksän, joista nuorimmat ovat 4-vuotiaita, olivat olleet mainitussa siirtolassa noin viisi viikkoa. Muutamia viikkoja sitten oli heidät lähetetty takaisin Turkuun. Siellä havaittiin lasten olevan sairaita ja ryhdyttiin heille hankkimaan lääkärinhoitoa. Lääkäri totesi lasten sairastavan tippuria (gonorrea). Sairaat lapset toimitettiin aluksi lastensairaalaan, mutta siellä ei katsottu voitavan heitä pitää pitempää aikaa, vaan noin viikon kuluttua siirrettiin potilasraukat Turun lääninsairaalaan veneeristen tautien osastolle. Mikäli kertojamme tiesi, olisi sairaanhoitajien taholta kehoitettu olemaan saattamatta asiaa julkisuuteen, mutta kun salaaminen olisi ollut suoranainen rikos, ei siitä voitu vaieta.

Mainittu lehti on kääntynyt tapahtuman johdosta lääninsairaalan ylilääkärin pros. Strohlen puoleen tiedustellen tapahtumaa. Hän ilmoitti, että asia — ikävä kyllä — on tosi. Miten se on saattanut tapahtua, siitä ei vielä ole selvyyttä, mutta otaksui prof. Strohle, että mahdollisesti on jossakin lapsessa jo kesäsiirtolaan lähetettäessä ollut veneerinen tauti ja hänestä se on levinnyt toisiin lapsiin. Lapsia ei oltu siirtolaan vietäessä tarkastettu. Muuten mainitsi prof. Strohle, että tällaisia surkuteltavia tapauksia on sattunut aikaisemminkin, m. m. noin kymmenen vuotta sitten Helsingin lastensairaalassa. Ja vuosi taaksepäin hän sattui Tammisaaren lähellä olevassa lasten parantolassa myöskin samantapainen tapaus, josta sanomalehdissäkin aikoinaan kerrottiin.

Tapaus on siksi järkyttävä, ettei sitä saa jättää silleen, vaan on otettava täysi selvyys, mistä tauti on saanut alkunsa ja mitenkä on mahdollista, että niin moni lapsi on voinut saada tartunnan. Mainitaan kyllä, ettei tartunnan saaneita lapsia ole muuta kuin 5, mutta se ei paranna asiaa vähääkään.

PRESIDENTIN VAALIN VALMISTELUT.

Niiden valitsijamiesten valitsemisesta, jotka toimittavat tasavallan presidentin vaalin, jouluk. 19 pnä 1922 annetun lain 8 pykälässä olevan määräyksen mukaan tulee valitsijamiesten vaalissa käytettävien vaaliluetteloiden olla vaalin edellisenä vuonna syysk. 15 p:stä saman kuun loppuun tarkastettaviksi esille pantuina. Kun valitsijamiesvaali tulee toimitettavaksi ensi vuoden tammik. 15 ja 16 pnä, tulee siis mainittujen vaaliluetteloiden olla tarkastetaviksi esille asetettuina ensi syysk. 15 p:stä 30 p:ään. Tämän johdosta on oikeusministeriöstä lähetetty kaikille maaherroille kirje, jossa heitä kehoitetaan huomauttamaan henkikirjoittajille, että näiden tulee vaalilautakunnille toimittaa tarpeelliset luettelot valitsijamiesvaalissa käytettävien vaaliluetteloiden laatimista varten. Niinikään on kirjeessä kehoitettu maaherroja huomauttamaan edustajavaaleja varten viimeksiasetetuille vaalilautakunnille, joiden valitsijamiesten vaalista annetun lain 5 pykälässä olevan määräyksen mukaisesti tulee toimia vaalilautakuntina myös valitsijamiesten vaalissa että nämä ryhtyvät toimenpiteisiin vaaliluettelojen laatimiseksi valitsijamiesvaalia varten.

Oikeusministeriön toimesta on kaikki tasavallan presidentin vaalia koskevat lait kerätty yhteen vihkoseen sekä samaten laadittu ohjeet vaalilautakunnille vaaliluettelojen tekemisestä valitsijamiesvaalia varten. Näitä kumpaakin on lähetetty maaherroille vaalilautakunnille toimitettavaksi. Edelleen on oikeusministeriöstä lähetetty maaherroille valitsijamiesvaaleissa tarvittavia kaavakkeita vaalilautakunnille toimitettaviksi.

KASVATUSLAITOS PALANUT.

Heinäk. 26 p. keskipäivällä pääsi tuli irti Sippolan kasvatuslaitoksen (ent. Sippolan hovin) suuressa n. 50 metrin pitkässä navettarakennuksessa, joka parin tunnin kuluessa tuhoutui täydelleen. Navettarakennuksen vieressä sijainnut noin 20 metrin pituinen liiterirakennus, jossa säilytettiin heiniä sekä maanviljelys- ja ajokaluston, paloi niinikään maan tasalle. Tuli sai alkunsa lähistöllä sijaitsevan saunarakennuksen savupiipusta navetan katolle lentäneestä kipinästä, joka tuossa tuokiossa sytytti koko katon ilmiliekkeihin. Tulen irtipääsy huomattiin heti ja apuväkeä riensi nopeasti eri tahoilta palopaikalle, mutta sammutusyrityksistä ei ollut mitään tulosta. Ponnistukset kohdistettiin sen vuoksi läheisyydessä olevien rakennusten suojelemiseen, mikä oli aivan välttämätöntä, sillä tuulen lennättelemät kipunat ja kekäleet sytyttelivät jo muittenkin rakennusten kattoja. Palaneesta navettarakennuksesta onnistuttiin pelastamaan kaikki sisällä olleet eläimet. Rakennuksen toiseen päähän oli sijoitettu kolmen katsastajan asuinhuoneistot, joissa ollut irtaimisto jäi kokonaisuudessaan tulen saaliiksi. Liiterirakennuksen mukana tuhoutuivat kaikki laitoksen arvokkaat maanviljelyskoneet ja melkein kaikki ajokalut sekä 86 kuormaa äsken korjattuja heiniä. Sammutustöihin otti osaa lähiseudun väestön lisäksi osasto sotaväkeä joka Utin leiriltä saapui autoilla nopeasti palopaikalle. Laitoksen palaneet rakennukset ja irtaimisto kuuluivat valtiolle eivätkä niin ollen olleet vakuutettuja. Vakuuttamatta oli myös kahden katsastajan palanut irtaimisto ja kolmaskin oli vain mitättömästä summasta vakuutettu. Vahinkojen suuruutta ei vielä ole arvioitu, mutta otaksutaan niiden nousevan noin 200—250,000 markkaan.

KUOLLUT PORVARILEHTI

Heinäk. 25 p. pidetyssä Karjalan Aamulehti-Osakeyhtiön ylimääräisessä yhtiökokouksessa Viipurissa todettiin yhtiön osakepääoma lähes loppuun kulutetuksi, joten katsottiin mahdottomaksi lehden julkaisemista jatkaa. Viimeinen numero päätettiin antaa ulos sunnuntaina. Osakeyhtiön johtokunnan tehtäväksi jätettiin lakkauttaa yhtiön maksut ja kutsua velkojat kokoukseen neuvottelemaan akordista.

Eri paikkakuntain ilmotuksia

Ilmoitushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

Canadian National Express Money Ordereita Canadaan ja Yhdysvaltoihin myydään Vapauden konttorissa. Kustannukset samat kuin Post money ordereissa.

Hyvä valikoima fountainkyniä Vapauden konttorissa.

Suomen rahaa ostetaan Vapauden konttorissa.

SKANDINAVIAN HEALTH HOME

Hieromalaitos

Copper Cliffin tien varrella, ent. Proctorin haussi.

Parannetaan reumaattiset ja kaikki ilmenevät taudit. Erikoisala vatsa- ja sydänhieronta.

Huom.! 10 vuoden kokemus.

Ida ja Otto Ylönen,
Phone 1031. Bx 1111. Sudbury, Ont.

Suomalainen suutariliike Durham St. 24, Sudbury, Ont. Box 778.
E. Hillman.

Luonnonparantola ja hieromalaitos Sudburyssa

jossa on vuoden aikana parannettu paljon vaikeita reumatismia, sisus, silmä- sekä korvatautia y.m. Tilaa sisäpotilaille. Kohtuulliset hinnat. Huom.! Monivuotinen kokemus Suomessa.

Mrs. Alma Aarnio
22 Monk St., Sudbury, Box 1908
Puhelin 272

COPPER CLIFF, ONT.

Hieroja ja Luonnonparantaja

Mrs. Alma Aarnio,
ottaa vastaan sairaita Mary Lahden talossa
48 Balsam St., Copper Cliff, Ont.

Kurssin suorittanut hieroja antaa hierontaa 31 Succo St., John Kiven talossa.

FORT WILLIAM, ONT.

Kotileipomo valmistaa parhaimmat leipomotuotteet. Huolellisin koti- sekä ulkolähetysliike kaksoiskaupungeissa. **Home Bakery Co.** 740 Simpson St., Fort William, Ont. Puhelin 1338.

The Maine Tailoring Co. Naisten ja miesten räätäli. Suuri varasto kankaita. Puhelin 1185 S. — 201½ Simpson St. Fort Williamin, Ont.

C. A. Stenback, välittää ostajille ensiluokan lihaa, palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

Parhaan ja maukkaan ruuan saatte syödä Mrs. Arffmannin ja Edla Heinosen uudessa ruokalassa. 409 Simpson St., Fort William.

PORT ARTHUR, ONT.

Kelloseppä. Kaikkia kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. **I. S. Salo,** 17 Johnson ave. Port Arthur.

Annan hierontaa kotonani, 35 Centre St., Port Arthur, Ont. Tilda Koivula.

Autonajuri Hj. Saari tavattavissa päivisin ja öin. Asunto 94 Ontario St., Port Arthur. Puhelin 2779 N.

Checklyn parturiliike, 170 Algoma St.

Naisten vaatteiden ompelua vastaanottaa Elma Nyman, 349 Foley St., Port Arthur, Ont.

SOO, ONT.

Hinsberger Harness Companylta saatte kirstunne, blankettinne ja valjanne. Hinnat ovat oikeat.

Hierontaa, höyry- ja alkoholikylpyjä sekä kaikenlaista hoitoa ja neuvoa saijrauden sattuessa antaa hieroja **Armas Lindberg.** Pitkäaikainen kokemus. 305 Albert St. Room 10, Soo, Ont.

TIMMINS, ONT.

Räätäliliikkeeni sijaitsee N:ro 66, 5 Ave. — **J. Rintanen,** Timmins.

Teen parturintyötä palloruumassa, 58—4th Ave. J. Oksanen.

Shub Bros. Phone 258, 74—4th Ave. Heiniä, jauhoja je karjanrehuja. Hinnat oikeat. Wm. Oja palvelee suomalaisia. — Timmins, Ont.

Sudburysta

Se henkilö, joka on ostanut Posti Money Orderin No. 342 Rydal Bank'ista, Ont., 9 p. huhtik.; 1924, summa $50.00 ja maksettava Suomessa, saa nyt periä rahat Sudburyn Postikonttorista, viemällä hallussaan olevat paperit ja kuitit sinne.

Nikkeliyhtiön palkkarahojen ryöväysyrityksestä epäiltynä on pidätetty eräs itävaltalainen nimeltä Kuzman, joka joku aika takaperin eroitettiin yhtiön palveluksesta kaivannossa osittain salaviinakaupan takia. Miehen arvellaan olleen kostonhaluinen ja tiedetään hänen olleen tottuneen käsittelemään räjähdysaineita. Mitään sitovia todistuksia ei vielä kuitenkaan ole. Poliisi luulee tietävänsä toisenkin tekoon osallisen ja etsii parhaillaan miestä.

Kaksinkertaisen sakon sai poliisioikeudessa John Niemi, jonka poliisit tapasivat pahoin juopuneena kaupungin pääkadulla. Putkaan vietäessä koetti mies panna vastaan ja sai maksaa lisämaksua sen johdosta, yhteensä 39 dollaria.

Irtolaisuudesta syytettiin poliisioikeudessa Benjamin Rousseau nimistä parrakasta ja kumaraista miestä, joka näyttää 60 vuotiaalta, mutta selittää olevansa vain 38 vuotias. Hän on ollut vapaana Burwashista yli kolme kuukautta maaten yönsä metsissä ja raviten itseään marjoilla, mutta viimeaikaiset sateet olivat ajaneet miehen kaupunkiin, jossa hän joutui poliisin kynsiin. Poliisituomari lykkäsi asian käsittelyn, jotta miehen järjentilaa voitaisiin tutkia.

Burwashiin lähtö kerta toisensa perään kuuluu John Mulliganin elämänohjelmaan. Hän on ollut lukuisia kertoja syytettynä poliisioikeudessa ja noin viikko sitten vapautuneena tavanmukaisesta kodistaan hän oli kuljeskellut majurin ja poliisipäällikön puheilla pyytäen vaatetusta, jota hän tarvitsisi lähteäkseen työhön. Mies varustettiinkin yli 10 dollarin arvoisella vaatekäärollä. Nähtävästikin oli hän myöhästynyt junasta kun hänet sen jälkeen tavattiin pahasti humalassa ja vailla vaatekääröä, jonka hän sanoo jättäneensä jonnekin Queens hotellin seuduille. Mies tuomittiin maksamaan sakkoa 50 dollaria ja kustannukset vastaten kolmea kuukautta Burwashia, jonne mies taasen pääsee. Poliisituomari varoitti miestä selittäen ellei hän pois päästyään osoita parempaa käytöstä, niin saa lähteä takaisin koko talveksi.

Syysjuhlat. Olin tässä kerran tilaisuudessa interjuuvaamaan erästä syysjuhlatoimikunnan jäsentä ja sain häneltä ongituksi tietooni yhtä ja toista. En kyllääkään tullut häneltä kysyneeksi lupaa siihen josko tästä interjuuvista saa kirjottaa mitään sanomalehteen, mutta kaikesta huolimatta kirjotan ainakin rivin tai pari.

Suurenlaiset kuuluu olevan toimikunnalla suunnitelmat. Juhlat alkavat lauantai-iltana elokuun 30 päivänä "Karnevaalitansseilla". Kun tiedustelin lähemmin minkälaiset tanssit ne Karnevaalitanssit ovat, niin antoi juhlatoimikunnan jäsen minulle niin pitkän ja tyhjentävän selostuksen että pääsin täydelleen selville siitä mitä niillä tarkotetaan.

Sitten sunnuntaina pidetään kenttäjuhlat Pike Laken kentällä, jossa tulee olemaan runsaasti kuulemisen ja katsomisen arvoista ohjelmaa. Kuulemisen arvoisesta ohjelmasta mainittakoon: runonlausuntakilpailut, joista jaetaan kolme palkintoa, torvisoittoa, puheita, y. m. Alle viisitoista vuotiaille tytöille ja pojille järjestetään juoksukilpailuja, jotka tulevat olemaan sangen mielenkiintoisia katsella.

Sunnuntai-iltana sitten juhlitaan haalilla, jossa esitetään m. m. näytelmä "Tiede ennen kaikkia."

Maanantaina taasen mennään kentälle, jossa toimitaan tämän piirin urheilumestaruuskilpailut. Mutta "Kisa" kai tarkemmin selostaa sen puolen asiasta, joten minä vaikenen siitä.

Maanantai-iltana sitten esitetään huvinäytelmä "Vaaleanpunainen silkkipaita", joka komeine lauluineen on vallan verraton.

Suomalaiset kunnostautuneet. Viime torstaina pidetyissä "Civic Holiday" juhlallisuuksissa suoritettujen urheilukilpailujen viiden mailin juoksussa voitti Matti Ilomäki ajalla noin 25 minuuttia. Matti tuntui juosseen melko helposti koko matkan. Seuraava oli mies, joka koko matkan vainosi Mattia tämän kintereillä, mutta vähää ennen viimeisen kierroksen alkamista ravisti Matti varmalla tavallaan kilpailijan hyvän matkan päähän, niin että hän oli noin 50 metriä edellä maaliin saapuessaan. 110 jaardin juoksussa tuli ensimäiseksi Nelson, toiseksi Sula kämmenenleveyden jälessä ja kolmantena Valli. 220 jaardin matkalla tuli ensimäisenä Nelson, toiseksi vieraskielinen ja kolmanneksi Valli. Pituushypyssä lienee tullut ensimäiseksi Nelson ja toiseksi Valli. Kilpailut olivat muuten äärettömän kehnosti valmistellut, sillä esim. korkeushypyssä harjoitettiin ilmeistä puolueellisuutta ja pituushypyssä ei Sulan parasta hyppyä mitattu, syystä kun palkintotuomarit eivät olleet muka nähneet kengänjälkiä.

Kisan jäseniä kehoitetaan saapumaan Pike järven kentälle ensi sunnuntaina harjotuksiin ja talkooseen. Lähdetään klo 1 katuvaunulla osaston talolta. Kaikki mukaan.

TORONTO, ONT.

Suomalainen Ruokala odottaa ruokavieraita. Mrs. Holm, 41 Widner St., Toronto, Ont.

K. P. Suomal. Järjestön Kivikosken Osasto

toimii repäisevän

Ohjelma Iltaman

omalla talollaan tämän kuun 23 p. iltana

silloin esitetään aivan uutuus

Savolaista vapaarakkautta

Ilveilyä, vuorokeskustelua, runoja y. m., y. m.

Ikänsä katuu joka pois jää siitä kahakasta, kun ovirahakin on vaan vaivainen vartti. Silloin tavataan.

HUVITOIMIKUNTA.

Norjalaisia Tyynenmeren rannikolla jo v. 1010

Norjalainen retkikunta on kulkenut Amerikan mantereen poikki ja vuonna 1010, väittää norjalainen tiedemies Oluf Lauritzon Opsjön. Hänen väitteittensä mukaan on tämä retkikunta tullut Tyynen valtameren rannikolle, Yhdysvaltain luoteiskolkkaan.

Nämä väitteensä perustelee tiedemies niillä muinaislöydöillä, joita eri paikoista Yhdysvaltain pohjoisessa osassa on tehty. Ne käsittävät satoja kaiverrettuja kivitauluja. Näissä tauluissa sanoo Lauritzon Opsjön havainneensa n.s. runakirjotusta, joka oli ominaista muinaisnorjalaisille. (Runakirjotus muodostuu omituisista kirjotusmerkeistä, joita muinaissakandinavialaiset hakkasivat hautapatsaisiin. — Toim.) Näitten merkkien tutkiminen kumoaa sen tähänastisen oletuksen, että nuo merkit olisivat intiaanien työtä. Kivitauluihin on siten kaiverrettu muistiinpanoja eläinrataa (tähtirataa) ja muita tähtitieteellisiä asioita koskevista seikoista, kuukausista ja päivänmääristä.

Lauritzon Opsjön väittää näitten perusteella voivansa vetää niin tarkan johtopäätöksen, että norjalainen retkikunta erään Lippon-nimisen johtajan kanssa asettui ensin asumaan kummallekin puolelle Puget Soundia v. 1010. Ja taistelujen jälkeen, joita retkikunta kävi intiaaneja vastaan, joissa taisteluissa maahan tunkeutunut retkikunta tavallisesti suoriutui voittoisana parempien aseittensa takia, meni retkikunta Oregoniin Rogue-joen laaksoon.

Noin 300 vuotta myöhemmin saapui toinen retkikunta Nicolayson-nimisen johtajan johdolla Tyynen valtameren rannalle, maan luoteiskolkkaan, selittää mainittu tiedemies. Tämän selityksensä perustaa hän siihen kivimerkkiin, minkä hän on löytänyt Washingtonin valtiosta.

—o—

Rahatulva Yhdysvalloissa

New Yorkista ilmoitetaan, että tilanne sikäläisillä rahamarkkinoilla on edelleen helpottunut ja että maan pankeissa on runsaasti rahaa. National City Bankin tilakatsaus osoittaa, että talletusten määrä pankissa nousee yli miljardin dollarin.

Englannista on edelleen lähetetty kultaa New Yorkiin, samalla kun punnan heikko kurssi aiheuttaa jatkuvasti tällaisia lähetyksiä.

«National Bank of Commercen» heinäkuun kertomuksessa kirjoitetaan, että raha Yhdysvalloissa on nyt halvempaa kuin milloinkaan sitten tammikuun 1917. Syynä rahan kokoutumiseen pankkeihin on osaksi rahan vakautunut kaupallinen tarve, osaksi valtiovelan väheneminen ja osaksi suuri kullan tuonti, joka tämän vuoden viiden ensimäisen kuukauden aikana on noussut lähes 200 miljoonaan dollariin. Jos kullan tuontia tulee edelleen jatkumaan samassa määrässä, luulee mainittu pankki, että se tämän vuoden aikana tulisi käsittämään yhteensä noin 500 miljoonaa dollariin. Osa kullasta, joka virtaa maahan, joutuu liikkeeseen kultasertifikaattien muodossa ja näiden liikkeessä oleva määrä on tämän vuoden tammi—kesäkuukausien aikana lisäytynyt 582:sta 779 miljoonaan dollariin, joka määrä on noin kaksi kertaa niin suuri kuin viime vuoden kesäkuulla. Federal Reserve-pankkien ja niiden haarakonttorien diskonttausten määrä oli tämän vuoden kesäkuun 11 p:nä ainoastaan 376 miljoonaa dollaria, joka on ollut pienin määrä sodan päättymisen jälkeen.

—o—

Japani rappiossaan

Jo ennen maanjäristystä olivat elinkustannukset Japanissa kohonneet kalleimpien rinnalle maailmassa. Kallistumista seurasivat suuret lakkoliikkeet. Japani alkoi yhä nopeammin menettää maailmanmarkkinoita, jotka se oli sodan aikana valloittanut. Lisäksi tuli japanilaisten tavarain boikotti Kiinassa. Sitten seurasi maanjäristys. Se hävitti Tokiossa ja sen ympäristöllä yli 1,600 tehdasta ja vahingoitti noin 2,500 tehdasta. Yksistään kutomoteollisuus menetti 35 prosenttia. Myös ihmistuho heikensi käsiteollisuutta. Yhdysvallat ovat osanneet kiskoa voittoa Japanin katastroofin avulla ja Kiinassakin kasvaa kutomateollisuus hurjalla vauhdilla. Viime aikoina kukoistanut sähköteollisuus Japanissa hupeni maanjäristyksessä puolella. Tokion ja Jokohaman metalliteollisuus on menettänyt 45 pros. Japani on menettänyt kokonaan taikka osin markkinansa Intiassa, Kiinassa y.m. Kemiallisten tehtaiden hävitys koski kovasti tekolannoitukseen ja sen kautta maanviljelykseen. Katastroofi oli sitäkin turmiollisempi, kun maan on köyhä luonnonrikkauksista, niin että sen on hankittava raaka-aineensa ulkomailta. Siksi merkitsikin maanjäristys Japanille hävittyä sotaa.

CANADIAN PACIFIC SAILINGS

MONTREALISTA
BELFASTIIN ja GLASGOVIIN

Elok. 14	Marburn
Elok. 28, Syysk. 25	Marloch
Syysk. 4, Lokak. 2	Montlaurier

Cherbourgiin—S'amptoniin—Antwerpeniin

Elok. 20, Syysk. 17	Minnedosa
Syysk. 3, Lokak. 1	Melita
Syysk. 10	Marburn

Liverpoliin

Elok. 15, Syysk. 12	Montclare
Elok. 22, Syysk. 19	Montroyal
Elok. 29, Syysk. 26	Montcalm
Syysk. 5, Lokak. 3	Montrose

Cherbourgiin—S'amptoniin—Hamburiin

Elok. 13, Syysk. 10 Emp. of France
Elok. 27, Syys. 24 Emp. of Scotland

QUEBECISTA

Seilaukset v. 1925

MAAILMAN YMPÄRI
Empress of France Tammik. 14
VÄLIMEREN MAIHIN
Empress of Scotland Helmi. 9
LÄNSI INDIAAN
Montroyal Tammi. 20, Helmi. 21
(Entinen Empress of Britain)

Kysykää paikallisilta asiamiehiltä

L. O. TREMBLAY,
District Pass. Agent
North Bay

MYYTÄVÄNÄ

160 eekkeriä maata Forbes townshipissa, 3 mailia Kaministikwian tipolta. Useita satoja koortia halkometsää ja osa lotista tuoretta männikköä. 6 eekkeriä heinällä ja hyvä hirsihaussi lotilla. Autolla pääsee torpan ääreen. Hinta 450 dollaria, josta 150 on pitkäaikainen kuvernementin laina. Käteistä rahaa voi antaa miten ostajalle passaa.

T. Rauhala.
335 Ogden St., Fort William, Ont.

Halutaan heti

Suomen ja englanninkieltä puhuva nainen konttorityöhön. Kirjanpitotaitoa omaavalla etutila.

J. A. ERICKSON
Huron Chambers. — Box 718.
Phone 645, Sudbury, Ont.

18,000 HARVESTERS WANTED

$15.00 TO WINNIPEG

Plus half a cent a mile beyond to all points in Manitoba, Saskatchewan, Alberta, Edmonton, Calgary, McLeod and East.
SPECIAL LOW FARES RETURNING

GOING DATES
August 22nd—Toronto, Caledon East, Beeton, Meaford, Collingwood, Penetang, Midland, Parry Sound, Sudbury, Capreol and east thereof in Ontario.
August 26th—Toronto, Inglewood Jct. and all stations south and west thereof in Ontario.

Special Trains Leave—(Standard Time)

SUDBURY AUG. 22nd 10.50 P.M.

Through Trains with Lunch Counter Cars—Food and Refreshments at Reasonable Prices.
Special Cars for Women and Colonist Cars of Latest Design.
Purchase your ticket to Winnipeg via Canadian National Railways, no matter whether your final destination be a point on the Canadian National or not. Travel via the Long Lac Cut-off—Fast time to Winnipeg.

CANADIAN NATIONAL RAILWAYS

HAMMASLÄÄKÄRI
Tri Wood
Bank of Nova Scotia Bldg.
Täyttö-, päälystys- ja kultatyötä tehdään sekä ulosvetämistä.
Konttori puhelin 190
Asunto puhelin 1139.
Sudbury — Ontario.

Autonajuriliike
Kuorma- ja matkustaja-auto on aina saatavana
Victor Olson — Ollikkala
— Puhelin 766 —
199 Secord St. Port Arthur, Ont.

Suomalainen Parturi
SUDBURY POOL ROOM
28 Elm St.
— Käykää sisällä —

"TAYLORS"
Pysähtykää meillä ja tehkää ostoksenne.
Erikoista
Vihreää kahvia 3 paunaa vain $1.00.
«TAYLORS» RUOKATAVARAKAUPPA

Dr. H. STITT
Hammaslääkäri.
Sudbury, Ontario
Samassa rakennuksessa kuin tri Koljonen

DR. P. R. WILSON
Hammaslääkäri
Marshall-Eccleston Block,
Timmins.
Post-Office Block
SCHUMACMER,
Vapaa tarkastus ja neuvottelu.

Jos haluatte
parasta saatavissa olevaa työtä soittakaa S. 302 eli N .743.
THE BRILLIANT
Värjäys- ja puhdistusliike.
230 Simpson St. Fort William.
226½ Arthur St. Port Arthur.
Me olemme henkilöt palvelemaan henkilöitä.

Valokuvaustyötä kaikesta lajista, suurennuksia ja raamia.
A. NIEMI,
Tähti kaupan yläkerrassa.
Tel. 499. — Box 2034. — Sudbury.

Cobaltilaiset Huom.!
Lahti Kassun sauna on auki joka lauantai klo 1:stä — 12:ta yöllä.

Parturiliike avattu
22 Monk St., Sudbury, Ont.
SELMA SUNDGREN
Samassa talossa kun Mrs. Aarnion Luonnonparantola.

MATKAILIJAKOTI
Siistejä huoneita saatavana.
EMIL JOHNSON
62 Edmond Lane
SUDBURY, ONTARIO
Lähellä C. N. R. asemaa
Telefooni 582

John Palon
Miesten ja poikasten kenkä- ja vaatekauppa, jossa tullaan tarjoamaan hyvä tavara halvalla hinnalla, tavara ensiluokkaista. Käykää vertailemassa hintoja.
JOHN PALO
290 Bay St. Port Arthur, Ont.

Suomalainen Ruokatavarakauppa
International Grocery
Suosittelee kaikenlaista ruokatavaraa ehdottomasti päivän alhaisimmilla hinnoilla. Me takaamme teille rehellisen kohtelun. — Siis jos olette väsyneet korkeisiin hintoihin ja haluatte tutustua liikkeeseemme, niin lähettäkää tilauksenne meille.
Huom.! — Linjatilauksia välitetään. Kirjoittakaa osoitteella:
INTERNATIONAL GROCERY
292 Bay St. Port Arthur, Ont.

"Nyal"
ruuansulatuslääke
Tämä on virkistävä ja vahvistava lääke.
Lääke on valmistettu kaikkia lievempiä ruuansulatuksen häiriöitä varten, jotka johtuvat liikarasituksesta, unettomuudesta, hermostuneisuudesta, ruokahalun puutteesta; jne. Meillä on nyt palveluksessamme suomalainen palvelija joka mielihyvällä palvelee teitä.

SUDBURY DRUG CO.
Cor. Elm & Lisgar St. Sudbury, Ontario.

Tri H. KOLJONEN
Phone konttoriin 1588
Phone kotiin 1765
Kirjottakaa osotteella: Box 1192, Sudbury, Ont.
Pitkämatkaisille aina tilaa sairashuoneessa leikkauksia varten.

SUDBURY
THURSDAY AUGUST 21
The TENTED MASTERPIECE!
SPARKS CIRCUS

A MIGHTY ACHIEVEMENT IN CLEAN AMUSEMENT!
350 MALE AND FEMALE ARENIC MARVELS
COMPREHENSIVE MENAGERIE
40 CLOWNS
2 GREAT HERDS OF ELEPHANTS
HUNDREDS OF BEAUTIFUL HORSES
TWO PERFORMANCES DAILY at 2 & 8 P.M. DOORS OPEN ONE HOUR EARLIER
NEW AND NOVEL FEATURES GALORE
GORGEOUS FREE STREET PARADE AT 10:30 A.M. RAIN OR SHINE
Seats On Sale Circus Day at HAGER CANDY STORE
Same Price As At Show Grounds

Copper Cliffilaiset
Pistäytykää puotiin jossa on kaikenlaista ensiluokan ruokatavaraa päivän halvimpiin hintoihin.
A. PELKOLA
7 Finland St. Phone 194

Nälkäiset
ruokailkaa työläisten kontrolleeraamassa TARMOSSA.
— 25c ateria. —
316 Bay St., Port Arthur, Ont.

Walter Luoma
Autoliike
Puhelin 121 Durham St.
SUDBURY, ONT.

Paikkaa haluaa
Työtä pelkäämätön keski-ikäinen nainen mihin vaan.
Kirjottakaa osotteella:
Suomalainen
Box 69, Sudbury, Ont.